neprikl ausoma lietuva

1971 m. kovo 17 d. Nr. 1239

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

Mr. J. Rugienius
19365 Beaverland Ave.
Detroit, Mich. 48219
USA.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Brazinskus rusams išduos!?

Turkijos Aukščiausiojo teismo taryba peržiūrėjo žemesniųjų teismų sprendimus ir juos pakeitė. Kovo 8 d. Turkijos Aukščiausiasis teismas paskelbė, kad Pranas ir Algirdas Brazinskai sovietams išduotini.

Vadinasi, jei Turkijos vyriausybė juos perduos sovietams, nenusižengs jokiems Turkijos įstatymams.

Lietuviškos organizacijos ir pavieniai lietuviai jau siunčia telegramas Turkijos ministrui pirmininkui Suleyman Demirel, prašydami Brazinskų sovietams neišduoti.

Vlikas Turkijos min. pirm. pasiuntė tokio turinio telegramą: "We urgently request that the Turkish Government not turn over Pranas and Algirdas Brazinskas to the Soviets, at whose hands they would meet certain death".

Telegramas siųsti tokiu adresu: His Excellency The President of Turkey, Ankara, Turkey.

KRIZĖ TURKIJOJE

Turkijos ministras pirmininkas Suleyman Demirel su savo vyriausybe atsistatydino.

Vyriausybė atsistatydino po to, kai Turkijos kariuomenės vadai krašto prezidentui įteikė memorandumą, kuriuo buvo grąsinama, kad kariškiai perims krašto valdžią, jei nebus sudaryta vyriausybė "sugebanti atlikti savo uždavinį". Kariuomenės vadai jau kurį laiką buvo nepatenkinti vyriausybe, kuri nesugebėjusi išspręsti ekonominių ir socialinių problemų.

Turkijos politinė krizė, be abejo, gali turėti įtakos ir Prano ir Algirdo Brazinskų likimui.

KUDIRKĄ VILNIAUS LIGONINĖJE

Paskutinėmis neoficialiai iš Lietuvos gautomis žiniomis, Simo Kudirkos žmona ir abu vaikai išvežti iš namų, ir jų likimas nežinomas. Pats Simas Kudirka esąs gydomas Vilniaus ligoninėje. Jo motina Marija Šulskienė iš Griškabūdžio buvo atvykusi į Vilnių aplankyti sūnaus. Ar ji su Simu Kudirka pasimatė — nežinoma.

Žinomas Vilniaus žurnalistas ir propagandininkas Vytautas Miniotas New Yorke leidžiamoje prosovietinėje "Laisvėje" rašo, kad jis su Simu Kudirka matęsis du mėnesius po lapkričio 23 d. įvykių "Vigilant" laive.

Atsistatydinęs Turkijos ministras pirmininkas Sulleyman Demirel

Pasak V. Minioto, jis Simą Kudirką matęs "tardytojo kabinete", iš ko galimą būtų spręsti, kad S. Kudirka yra suimtas. V. Miniotas straipsnyje tvirtina, kad nei ant S. Kudirkos veido, nei ant kaklo nematęs "smurto ženklų". Šitas sovietinio žurnalisto tvirtinimas, be abejo, nesiderina su visomis kitomis gautomis informacijomis ir prieštarauja JAV valdžios istaigų tyrimų duomenims, pagal kuriuos Simas Kudirka sovietų jūreivių buvo labai žiauriai sumuštas iki sąmonės netekimo, J. Gliauda savo knygoje "Simas" rašo, kad kai S. Kudirkos į brezentą įvyniotas kūnas buvo tinklu keliamas iš valties į "Sovietskaja Litva" laivą, ant jo kūno stovėjo šeši jūreiviai.

Batuno informacijos biuletenyje nurodoma nauja žinia, kad dramatiškųjų lapkričio 23 d. įvykių metu vos nežuvo "Vigilant" kapitonas Eustis. Kai "Vigilant" atsirišo nuo sovietų laivo ir bandė nuplaukti, sovietai, stengdamiesi šitą manevrą sutrukdyti, nuo "Sovietskaja Litva" ant JAV kuterio nuleido krano ieśmą, kuris krito ant "Vigilant" tiltelio prie pat kapitono Eustis.

Kapitonas Eustis pakartotinai bandęs įtikinti Simą Kudirką užsidėti gelbėjimosi juostą ir šokti į jūrą, bet lietuvis jūreivis paaiškinęs, kad jis nemokąs plaukti ir bijąs šalto vandens. Šitų žinių šaltinis nėra nurodytas.

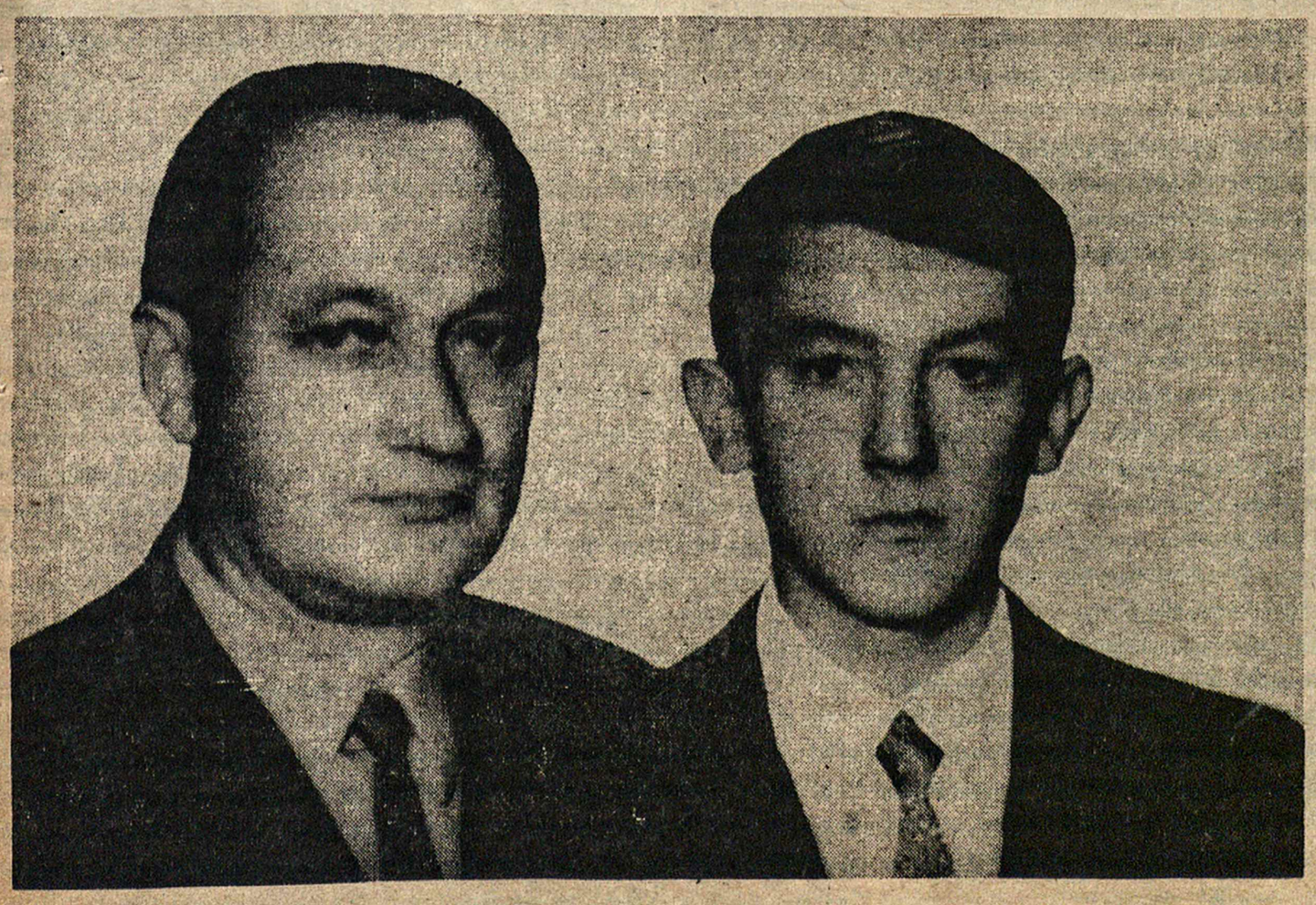

Pranas ir Algirdas Brazinskai

Būkime grafomanais

Šoka Vasario 16 gimnazistės

Literatūra priklauso jausmų orbitai. Čia šaltomis statistikomis neužpulsi, nuogąsis faktais neapsiginsi. Čia dažnai nereikia ypatingų mokyklų, diplomų, daktaratų, kursų, ilgo stažo. Žinoma, metodiškas pasiruošimas ir patirtis nekenkia. Bet tai tik šalutiniai dalykai. Tikroji literato ar menininko esmė glūdi jo sugebėjime savaip pataikyti į svarbiausią taikinį — žmogų, arba savaip aistringai angažuotis kūrybai.

Įprasta mūsuose tuos, kurie savo amželio antroje pusėje pamėgina brautis į literatūrą, pravardžiuoti grafomanais. Neretai grafomanijos sąvoka skamba lyg koks keiksmažodis. Tiesiog negalime suvokti, kodėl mūsų doras kaimynas ūmai ryžosi pyškinti visokius raštus. Pradedam niekinti žmogų. Sviedžiame ir tokią repliką: tam Pričkui galvelė susisuko — tik skaito, tik rašo, tik filosofuoja.

O iš tiesų grafomanija niekam nekenkia. Bent taip tvirtina diplomuoti psichologai. Kaip aistra, grafomanija daro žmogaus gyvenimą įdomesnį. Dėl to ir visuomenei didesnė nauda. Grafomanas neturi laiko ginčytis su žmona ar siurbčioti alkoholį tamsioje tavernoje. Neturi laiko rėkauti ant vaikų, kad pažadino iš popietinio snaudulio. Laimingas grafomanas sėdi prie mašinėlės ir rašo.

Ačiū Dievui, Šiaurės Amerikoje grafomanų ir sekmadieninių tapytojų yra daug. Niekas su tokiu užsidegimu nedirba prie savo pomėgio, kaip jie. Kažkoks magnetas nuolat tempia juos prie paletės ar rašomosios mašinėlės. Net vešliame kieme, tarp gėlių ir pamidorų, jiems neramu. Ir po avokado lapais sėdėdami jie girdi mašinėlės raidyno tarškėjimą... Pamišimas, liga, aistra, dvasinis krachas... Ir viskas dėlto tai jų gyvenimo spiritus movens.

Daug pylos grafomanams tenka nuo redaktorių, ypač tų, kurie save laiko iškiliais literatūros korifėjais, meno gynėjais, profesionalais. Kaip iš rago beria jie "komplimentus" grafomanų pusėn. Vienus vadina "rašeivomis", dėmesio nevertais popierio gadintojais, kurie per jėgą gamina "rašinėlius" arba "nevykusius bandymus".

Į kitą grupę suplakami "neva poetai". Anot profesionalų, tie beformiai eilėkaliai dažniausiai rašo "Višteliausko" stiliumi, vartoja nudėvėtas metaforas ir vis grąžo rankas ketureiliuose. Kažkaip redaktoriai tos rūšies grafomanams atlaidūs, jei jie kokiu nors būdu apmoka savo lyrinių šedevrų atspausdinimą. Su poetais juk reikia elgtis švelniai.

Labiausiai čaižom prozaikų-pensininkų kategoriją. Jaunosios kartos literatūros akademikai jai neturi jokio pasigailėjimo. Neduok Die, jei pensininko romanas gauna premiją. Kaip čia dabar? Kaip jie aplamai drįsta dalyvauti konkursuose? Kaip jie nesusipranta tūkstantinę premiją paaukoti profesionalų žurnalistų sąjungai, ar panašiai? Tas pinigas juk priklauso tikriesiems rašytojams, nors jie ir nedalyvavo konkurse. Tenka pažymėti, kad "tikrieji" rašytojai yra tie, kurie rašyti pradėjo vaikystėje, kur nors Suvalkijos kaime su botkočiu ant karvės mėšlo...

Jeigu grafomanas parašo recenziją ir nepatriūbyja pagal specialistų simfoninį formatą, jis patenka į "vadinamųjų kritikų" gardą. Bet tai tik mandagus aptarimas. Griežčiau šnekant, toks recenzantas yra "diletantas", "nemokša", "dūminės pirkios žinovas", o kartais tiesiog "neišmanėlis asilas". Naivu, banalu, subjektyvu, lėkšta — priekaištauja auksaburniai literatai. Kaip gali, jų nuomone, mūsų spauda tokius dalykus spausdinti? Vulgaru...

Grafomanams dažnai užkabinamas ir snobizmo bulvinis medalis. Kai kurie mūsų jaunakartininkai galvoja, kad tie, kurie neskaito "Metmenų" žurnalo ir savo išmintį protarpiais praturtina amerikiečių "Time" ar "Playboy" žiniomis, yra snobai.

Deja, nei komplimentai, nei priekaištai grafomanų nesulaiko nuo rašymo. Jie, kaip tos vasarvidžio širšės, mėgina brautis į spaudą: zuja, zirzia, ginčijasi, kiša panosėn antraeilius eilėraščius, pasakoja seniai girdėtas istorijas bei anekdotus, vartoja (o tai labiausiai erzina specus) literatūrinį žargoną. Visais atžvilgiais jie yra landūs, vulgarūs, atviri ir gyvenimiški.

Kaip atrodytų mūsų dabartiniai laikraščiai ir žurnalai be grafomanų paramos, baisu ir pagalvoti. Tikriausiai jie būtų pasmerkti mirčiai. Juk šiandien šeši septintadaliai išeivijos spaudos bendradarbių į rašymą žiūri kaip į "hobby" ir iš jo neužsidirba nė kišenpinigių. Kol mūsų koks nors profesionalas rašytojas pasiryžta parašyti recenziją ar straipsnį, praeina pusmetis. O kol universitetinis specialistas sukrapšto medžiagą apie jotvingių žemės ūkio padargus, praeina metai su kaupu.

Taigi tokie bendradarbiai, nežiūrint jų kilnios reikšmės, negali gaivinti kasdieninio spaudos ir literatūros kraujo. Kultūra minta dabarties duona. Jai reikalingas veiksmas, ryžtas ir net įkyrus zirzėjimas. Gerbiame tuos, kurie, įsigiję aukštus diplomus, su skeptiška šypsena žvelgia į mūsų skurstančią spaudą. Tačiau labiau gerbiame tuos, kurie su grafomaniška aistra dalyvauja tos spaudos puslapiuose ir nebijo pasakyti savo nuomonės.

Pr. Visvydas

NAUJAS DAKTARAS

Politechnikos institute Lietuvoje technikos mokslų daktaro laipsnio disertaciją apgynė Danielius Eidukas. Jo tema — apie puslaidininkių prietaisus. Tai pirmas šios srities technikos mokslų daktaras Lietuvoje. E

NESĄ TEKSTŲ

Vilniuje įvykusiame Rašytojų sąjungos valdybos plenume rašyt. M. Sluckis skundėsi, kad Unesco išleido leidinį apie armėnų literatūrą, tačiau lietuviams, nors jie ir norėtų pasinaudoti šiuo kanalu, supažindinant pasaulį su lietuvių literatūra — nesą lengva, nes Unesco reikalauja tekstų vertimų į didžiąsias kalbas, tuo tarpu, pasak Sluckio, lietuviai jų beveik neturi, išskyrus vertimus į rusų ir iš dalies į vokiečių kalbas.

LIETUVIAI VOKIŠKAI

"Aufbau" leidykla rytų Berlyne šiais metais išleis vokiečių kalba Borutos ir Žemaitės knygų vertimus. E

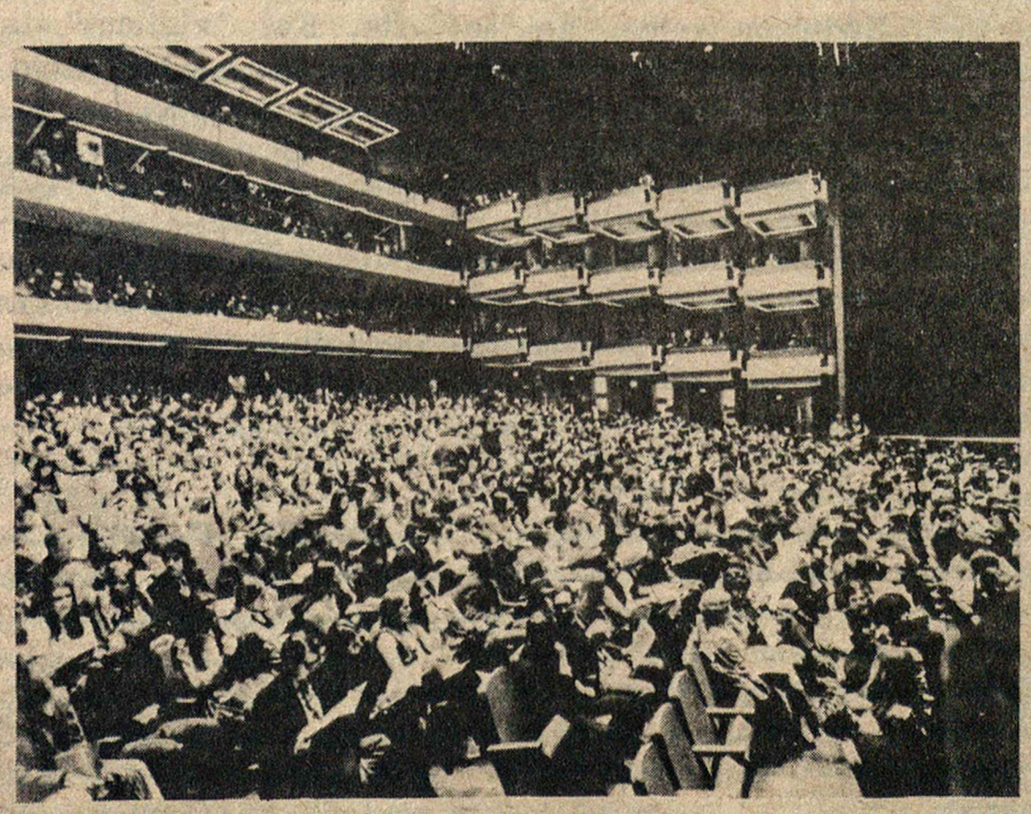

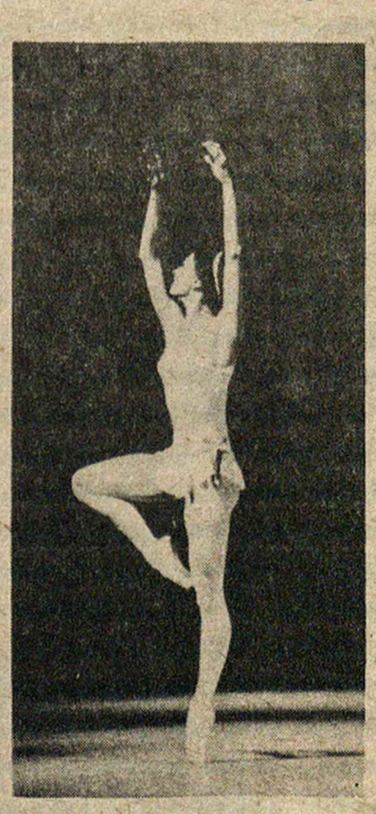

Le Grand Theatre de Quebec – yra pirmasis valstybinis Kvebeko teatras. Louis Frechette salė pasižymi itin gera akustika. Teatre statoma drama, opera ir baletas. QOIP nuotr.

PANORAMA

NUTEISTAS
P. ROSE

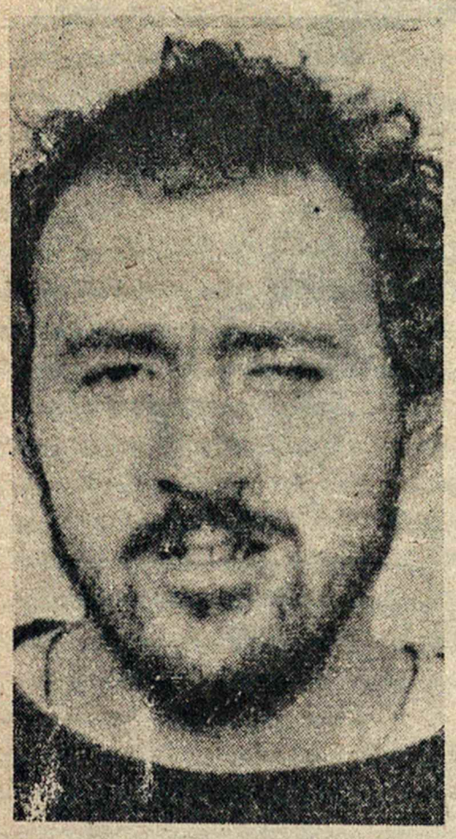

Paul Rose, kaltintas Kvebeko darbo ministro Pierre Laporte nužudymu, teismo rastas kaltu ir buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos.

Teismo tarėjams Paul Rose pareiškė: "Jūsų sprendimas nieko nereiškia. Establišmentas mane jau seniai nuteisė". Nuteistojo motina pareiškė, kad teismo sprendimas bus apeliuojamas.

Šią savaitę prasideda Michael Viger byla. Jis kaltinamas padėjęs Laportą nužudyti.

RINKIMAI
INDIJOJE

Indijos parlamento rinkimuose absoliučią daugumą laimėjo kongreso partija. Tokiu būdu Indira Gandhi ir toliau liks ministru pirmininku.

IŠLEISTI
ŽYDAI

Praeitą savaitę 24 žydai iš Sovietų S-gos atskrido į Vienos aerodromą su sovietų vizomis, ant kurių pažymėta, kad leidžiama išvykti apsigyventi Izraelyje.

Tai tik nedidelė dalis žydų, kurie nori iš SSSR išvykti, bet negauna leidimų. 100 žydų Maskvoje sėdėjo prie aukščiausiosios tarybos rūmų, reikalaudami teisės išvykti į Izraelį. Milicija juos jėga pašalino.

BEDARBIAMS
IKI 100 DOL.

Kanados federaliniame parlamente svarstomas bedarbių draudos įstatymas, kuriuo aukščiausia savaitinė bedarbio išmoka pakeliama iki 100 dol. Iki šiol bedarbiams buvo išmokama iki 57 dol.

TRYS
NUŽUDYTI

Šiaurinėje Airijoje praeitą savaitę buvo nužudyti trys britų kareiviai.

Šiuo metu britų įgulą Š. Airijoje sudaro 8.500 karių, kurie stangiasi malšinti nuolat kylančias riaušes tarp krašto katalikų ir protestantų.

IŠSAUGOS
KANADAI

Kanados federalinė vyriausybė numato pirkti Home Oil naftos bendrovę. Bendrovę nori pirkti JAV kapitalas, bet neatsiranda Kanados pirkėjų.

Nenorėdama, kad dar viena stambi Kanados bendrovė pereitų Amerikos nuosavybėn, pasiryžo pati bendrovę perimti savo priklausomybėn.

DARBO
APSAUGA

Kanados federaliniam parlamentui patiektas darbo kodekso įstatymo pakeitimo projektas, kuriuo darbdaviai ateityje negalės atleisti dirbančiųjų, prieš tai nepranešę darbo departamentui. Minimalus valandinis atlyginimas bus pakeltas nuo 1,65 iki 1,75 dol. Nėsčios moterys 17 savaičių nėštumo atostogas tegalės gauti tada, jeigu bus išdirbusios nemažiau kaip 12 mėnesių vienoje darbovietėje.

MAŽIAU
VAIKŲ

1970 m. Kvebeko provincijoje gimė 91.500 vaikų. Tai yra žemiausias gimimų skaičius nuo 1943 m.

Vedybų skaičius provincijoje nuo 1961 m. pakilo 33 nuoš.

JAV
NEBEKARIAUS?

JAV prezidentas R. Niksonas praeitą savaitę pareiškė, kad artinasi Vietnamo konflikto pabaiga. Be to, jis išreiškė savo abejonę, kad JAV ateityje aplamai kada nors įsiveltų į karą.

Niksono užsienių politikos tikslas esąs išsaugoti JAV vaidmenį tarptautinėje plotmėje.

PASAKŲ
KNYGA

Leidinių jaunimui autorė Aldona Liobytė parašė ir Vilniuje šių metų pradžioje išleido didelio formato knygą su šešiom pasakom jaunimui, "Pasaka apie narsią Vilniaus mergaitę ir galvažudį žaliabarzdį". 104 psl., 40.000 egz.

Vytas J. Grikietis prie savo WN9GJM radijo stoties Chicagoje. Jis radijo bangomis susiriša ir su radijo mėgėjais Lietuvoje.

NAUJOS
RAKETOS

Baltieji rūmai praeitą savaitę pranešė, kad JAV pastebėjo naujas sovietinių tarpžemyninių raketų baterijas. JAV senatorius H. Jackson pareiškė, kad sovietai išvystė naujo pobūdžio raketas.

LANKĖSI
OTAVOJE

Kanados Etninės spaudos federacijos pirm. L. J. Lerack, vicepirm. Vl. Manko ir buv. pirm. dr. J. M. Kirschbaum lankėsi Otavoje ir su vyriausybės nariais bei aukštais pareigūnais tarėsi įvairiais mažumų spaudą liečiančiais reikalais.

Paštų ministrui Pierre Cote buvo nurodyta, kad etninei spaudai reikalingos specialios lengvatos ir žemesni pašto mokesčiai, nes etninė spauda neturi didelių tiražų ir negali sėkmingai komerciškai verstis. Atrodo, kad į etninės spaudos pageidavimus bus atsižvelgta. P. Cote, be to, pažadėjo sutvarkyti itin netvarkingą ir vėluojantį etninių laikraščių pristatymą.

Eilė ministrų ir pareigūnų išreiškė savo simpatijas mažumų spaudai ir pažadėjo, galimybių ribose, tautybių laikraščiams duoti daugiau valdiškų skelbimų.

94 PARLAMENTARAI
APIE LIETUVĄ

Vasario 16-sios proga 27 senatoriai ir 67 atstovų rūmų nariai JAV kongrese kalbėjo arba įteikė pareiškimą Lietuvos reikalu, kurie yra įtraukti į JAV kongreso protokolus.

VLIKO
TARYBOJE

Vasario 26 d. New Yorke posėdžiavo Vliko taryba. Apie Vliko valdybos veiklą pranešė St. Dzikas.

Posėdžiui pirmininkavo J. Vilgalys, sekretoriavo L. Virbickas.

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remodeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

W. Lapenat
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, La Salle, P.Q. Tel. 366-6237
Įvairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

Windsor DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.
1205 Church Ave. Verdun, P.Q. Tel. 768-6679.
Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, anklodes, karpetus, sopkas ir visa kita namų apyvoką. Vindsor yra moderni valykla, turinti 25 metų patirtį šiame darbe. Turinti įrengtą moderniškiausią drabužių apsaugą (storage) ir greitą aptarnavimą.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

LASALLE AUTOMOBILE INC.
BRONX PARK GARAGE
7635, boul. LASALLE
366-7818
* * *
Tel. 365-3364
- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

- išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

De La Verendrye Blvd
LASALLE, QUÉBEC
LAURENT DAIGNEAULT
Président

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškai, atgarsiai

1971 m. NL spaudos baliaus karalaitė Alma Staskeviciūtė

NEPRIKLAUSOMA AR NEPRIKLAUSOMOJI?

Dabartinėj lietuvių žmonių kalboj paprastieji ir įvardžiuotiniai būdvardžiai vietomis mažiau arba net ir visai nebeskiriami, nes mažiau bejuntamas jų reikšminis skirtumas. Šis skyrimas ypač išblankęs yra "tiligentų", miestiečių, įvairiomis kalbomis kalbančiųjų ar šiaip ilgiau nuo savo gimtinės atitrūkusiųjų kalboje.

Bet, apskritai imant, įvardžiuotiniai būdvardžiai nuo paprastųjų savo reikšmėmis dar daug kur nuo senovės tebėr skiriami: jais vieni daiktai išskiriami iš kitų daiktų tarpo, ir daugiau ar mažiau pažymima jų žinomoji (nuolatinė, rūšinė, specifinė ir indivualinė) ypatybė, pvz.,: gera ir geroji Marytė, ilga ir ilgoji naktis, nauji metai ir Naujieji Metai ir kt.

Gera Marytė gali būti gera tik šiuo metu, ne visados, o geroji Marytė yra visados gera, gerumas yra nuolatinė jos ypatybė, ji tuo savo gerumu pasižymi, išsiskiria iš kitų tarpo. Ilga naktis mums tokia gali atrodyti tik dabar, tam tikru metu (pvz., negalint miegoti, turint kokių bėdų ir pan.), o ilgoji naktis jau tikrai yra ilga, pvz., rudenį, kada naktys yra ilgiausios. Naujieji Metai tėra tik vieneri, t.y., sausio pirmoji diena.

Ir ši išskiriamoji įvardžiuotinių būdvardžių ypatybė yra didžiai būdinga lietuvių kalbai. Pvz., jie su pažymimaisiais žodžiais gali išreikšti daiktų rūšies pavadinimus: juodasis gandras, rudoji lapė (juodumas yra nuolatinė gandro, rudumas — lapės ypatybė), baltieji (baltos rūšies, baltukai) žirniai ir kt.; plg. dar: degloji visą daržą iškniso, gal nelabasis (t.y., kipšas, velnias) ten tave traukia, ir t.t.

Visai panašiai įvardžiuotiniai būdvardžiai drauge su pažymimaisiais žodžiais yra vartojami ir tikriniais vardais, pvz., Juodoji jūra, Mažoji Azija, Senieji Trakai, taip pat (knygų, žurnalų, laikraščių ir kt. pavadinimai) B. Sruogos Baisioji naktis, J. Savickio Šventoji Lietuva, Gimtoji Kalba, Laisvoji Lietuva ir kt. Pagal šios rūšies pavyzdžius, man rodos, geriau tiktų ir Nepriklausomoji, ne Nepriklausoma Lietuva: kalbiškai Nepriklausomoji Lietuva gali geriau nusakyti, pabrėžti Lietuvos nepriklausomybę kaip imanentinę, esminę jos ypatybę. Pr. Skardžius

Prierašas. Dabartinis ir, be abejo, buvusieji NL redaktoriai žinojo, kad pradeda redaguoti laikraštį, kurio pavadinime yra įsivėlęs netikslumas.

NL juk pradėta leisti 1941 m., ir redaktoriai, matyt, nesiryžo laužyti įsigyvenusios tradicijos.

Vis dėlto būtų įdomu išgirsti pačių skaitytojų nuomonę. Ar mūsų savaitraštis vadintinas tradiciškai, nors ir neteisingai (kaip kad paaiškina prof. dr. P. Skardžius), ar taip, kaip lietuvių kalbos dėsniai kad reikalauja — "Nepriklausomoji Lietuva"? Red.

LIETUVIAI -- JAUTRŪS

Polemika spaudoje duoda progos dviem pusėm pasisakyti, išsiaiškinti. Visa bėda yra ta, kad dialogui įkaistant greitai užmirštama apie pagrindinį reikalą ir einama prie pigių asmeniškumų ir tuščių žodžių akrobatikos. To geras pavyzdys gali būti, štai, neseniai šiame skyriuje pasirodęs rašinys, po kurio yra pasirašęs A. Lapė. Tas tautietis išvertė šių eilučių autoriaus mintį apie Vietnamo karo reikalingumą ar nereikalingumą taip, kad gavosi visai priešinga mintis: visi nori karo Vietname, įskaitant šio rašinio autorių, tik jo nenori Sovietų Rusija ir E. Šulaitis.

Tik nesveikų smegenų žmogus tegali karo norėti. Vietnamo karas yra Sovietų Rusijos kombinacija, kaip ir Korėjos karas, kaip Lebano, Kongo ir Kubos. Kaip Egipto. Tikslas tas pats: jei galima išplėsti sovietų hegemoniją po visą pasaulį be karo, tai gerai, jei kyla karas, tada jau kaltas kas kitas, tik ne rusai.

P. Vietnamas ne puola komunistus, bet ginasi nuo jų. Šiaurės Vietname nėra nė vieno pietiečio kareivio. Apie 200.000 šiaurės komunistinių karių yra Pietų Vietname. Ar tai neparodo, kas eina žudyti ir kas šaukia apie taiką? Dievo įsakymą "nežuduk" krikščioniškas pasaulis turi širdyje, ateistinis sovietiškas pasaulis tą įsakymą pavertė savo agitacijos lozungu.

Pagaliau mes, lietuviai, matydami pavergtą mūsų tautą, žudymą morališkai ir dvasiškai, turėdami visas laisvo pasaulio galimybes padėti mūsų tėvynei, galėtumėm tuo ir rūpintis ir palikti kitų reikalus kitiems, kad neatrodytų, jog mes labiau esame linkę skamti kominterno, o mažiau savo tautos laisvės varpą.

Yra lietuvių, kurie viską nori matyti "šaltai", be jokio jausmo, be "laistymo tautinio vandenėlio". Buvo lietuvių, kurie lankstėsi vokiečių naciams lygiai taip, kaip kad lankstėsi ir nori

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODĮ SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAME NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M.ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metine prenumerata tik $ 7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius $1.50

636 EAST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS. 02127

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

***

TEL. 366-7281

***

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

(Lietuviams nuolaida)

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktorius

366-0330

140 - 2e AVENUE LASALLE

- Sildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

lankstytis rusiškiems komunistams. Jiems visados viskas išeina į naudą. Jų nepersekiojo nei vokiečiai, nei rusai. Jiems priimtini abu. Nuvyksi į Lietuvą -- jausies laukiamas svečias, grįžti Amerikon -- pagarbus žurnalistas. Bet daugumos lietuvių širdys dar tebekraujuoja po tiek metų. Jie yra labai jautrūs ir už tai jų niekas kaltinti negali. S. Šetkus

LAIŠKAI MINISTRAMS

Nepaslaptis, kad mūsų tauta yra vadų tauta. Kas lietuvis vis vadas. Juk buvo atvejų, kada Altos, Vliko ir JAV L. Bendruomenės atstovai nesuderindavo stygų ir, vieni kitiems nesakydami, skverbdavosi į Baltuosius rūmus ar kitokias JAV institucijas ir įsiskverbę atskirai, vis dėlto kalbėdavo visų lietuvių vardu. Panaši megalomanija pastaruoju metu pasireiškė ir Montrealyje.

Neginčiju H. Adomonio teisės rašinėti laiškus Kanados užsienių reikalų ministrui (žiūr. NL vasario 24). Neprieštarauju nė jo mintims, nes kas kaip moka taip ir šoka... Tačiau, nemanau, kad H. Adomonis turėjo teisę pasirašyti tokį laišką Kanados Lietuvių Centro Tarybos Montrealio skyriaus pirmininko vardu.

Žinia, KLCT buvo rimta ir visus lietuvius apjungianti organizacija su skyriais įvairiose Kanados vietose. Bet ji juk nustojo veikti dar 1949 metais, o jos skyriai pasinaikino 1952 metais, kai įsisteigė Kanados Lietuvių Bendruomenė.

Nejaugi KLCT Montrealio skyrius dar vis veikia, šaukia susirinkimus, ruošia renginius, renka nario mokestį, praveda rinkimus ir t.t. ir t.t.? Nejaugi jie, kaip tie japonai, surasti 10 metų po 2-jo pas. karo pabaigos mažutėje Ramiojo vandenyno saloje, dar vis nežino, kad karas pasibaigęs?

Siūlyčiau ministrams laiškus rašinėti pasišovusiems ir tiems savo laiškams didesnį svorį suteikti norintiems, pasirinkti, sakykime, angelaičių, pavasarininkų, jaunalietuvių, žiburėlio bendrabučio ar kitokių organizacijų vadų titulus. Sutinku, kad, verčiant tokių organizacijų pavadinimus į anglų kalbą, sunku būtų išgauti tokį skambų terminą kaip Lithuanian League of Canada, tačiau, antra vertus, niekas nedrįstų prikaišioti, jog buvo pasišauta kalbėti visų Montrealio lietuvių vardu.

Vacys Žižys

ILGIAUSIŲ METŲ

Man, anksčiau skaičiusiai "Dirvą", buvo malonu užtikti Bronį Railą Nepriklausomoje. Iš tikrųjų labai malonu, kad vienas geriausių lietuvių žurnalistų įsijungia į liberališkiausią mūsų savaitraštį.

Sveikinimai ir ilgiausių metų abiem. E. M-e

DAUGIAU NESIŲSTI

Dažnai randami pasisakymai laiškų skyriuje, kad NL labai gražiai pakeista, labai pagerinta, arba kad pasikeitė, tiktai ne į tą pusę... Man NL visas pasikeitimas labai ne prie širdies ir prašysiu daugiau jos jau nesiųsti. St. Dabkus

AR GEBĖSIM IŠSIVERSTI?

Džiaugiuosi, kad labai pagerinot laikraštį ir padidinot net iki 18 puslapių. Labai patogus skaityti. Tik ar sugebėsit finansiškai išsiversti, nes viskas juk pabrango.

Linkiu, kad viskas sektusi. Julius Trumpa

PIRMOJI VIETA

Vakarų Vokietijoje gyvenanti estrados dainininkė Lena Valatytė vasario 16 d. Vak. Vokietijos televizijos populiariųjų plokštelių sąraše (hit parade) pateko į pirmąją vietą. Vasario 20 d. lietuvaitė dainininkė ir buv. Vasario 16 gimnazijos auklėtinė Vakarų Berlyno televizijos hit parade pateko į ketvirtąją vietą.

KURSAI

Tautinių šokių institutas rengia kursus naujiems tautinių šokių mokytojams paruošti.

Kursai prasidės liepos 5 d. ir tęsis iki liepos 17 d., V. Jonyno vasarvietėje, Chesterton, Indiana, JAV.

Kursantai bus aprūpinti visu išlaikymu, tačiau kelionių išlaidas turės apmokėti patys.

Norintieji kursus lankyti, prašomi pranešti raštu šiuo adresu: Tautinių šokių institutas, c/o Irena Šilingas, 7222 South Whipple Street, Chicago, Illinois 60629, JAV.

Detroito skautų Kaziuko mugėn atsilankė Detroito burmistro R. P. Gibbs dukterys Paula ir Rebecca. Al. Astašaičio, jn., nuotraukoje Rebecca (deš.) ir Paula (nugara) ragauja lietuviškus patiekalus.

Grupinės kelionės į Lietuvą 14 dienų -

per *AEROFLOT.*

IŠ MONTREALIO IŠSKRENDAME:

GEGUŽĖS 25, LIEPOS 13, RUGPIŪČIO 10 IR RUGSĖJO 7 D.

KAINA NUO **530** USA DOLERIŲ.

MES SUTVARKOME VISUS DOKUMENTUS.

NEDELSDAMI REGISTRUOKITĖS PAS

ADRIA TRAVEL SERVICE

4159 ST. LAWRENCE BLVD.
MONTREAL 131, QUE. - CANADA
TEL.: 844-5292 844-5662

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS MŪRINIMO DARBAI IR VIŠOKERIOPI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIES SUVIRINIMAS (WELDING). VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. Tel.: 366-0500 366-4203

- *TAISOME IR DAŽOME AŪTO - MAŠINAS.*
- *ESAME SPECIALISTAI MOTORINIŲ ROGIŲ*

SAV. G. DESROCHERS

TEXACO

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q. — 601 St. Jean Road. Tel. 695-3883
ILLE BIZARD, P.Q. — 459 Cheerier Street. Tel. 626-5175

- Parduodami "SCORPION" firmos motorinės rogės.
- Atsitiktiniai ir kapitaliniai auto-mašinų remontai.
- Degalai, tepalai, padangos ir kt.
- Lengvai pasiekiama greitkeliu Nr. 40.

BELLAZZI-LAMY INC.

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE **366-6941**

al gimanto skiltis

BENDRAVIMAS VYKSTA TOLIAU
ARBA
ČIA — ŠAIPOMASI, TEN — PLŪSTAMA

Jei nešališkas kitataučtis stebėtojas domėtųsi ar bent turėtų galimybę sekti sovietinamos Lietuvos ir lietuviškosios išeivijos spaudos tarpusavį dialogą, tikriausiai turėtų prisiversti galvoti ar net ir galutinas išvadas susidaryti, kad iš tiesų tarp tų dviejų spaudų nėra nieko bendro, jokio ryšio, jokio supratimo, jokios bent kiek geresnės valios ar pastangų, nebent tik abiejų naudojama ta pati lietuvių kalba.

Išimčių dar pasitaiko, bet aplamai abi spaudos tiesiog skrupulingai ieško viena kitos puslapiuose iškelti ir pristatyti visą tai, kas tik padeda kitą pusę sukompromituoti, įgelti, pajuokti, pasišaipyti. Kiekviena pusė, kartais ir iš gana mažų dalykėlių ar pasitaikančių negerovių nori susikrauti kiek galint didesnį kapitalą, pademonstruoti saviesiems didesnį patriotizmą, kitą pusę įmantriau paplūdus, pirštu prikišamai tokį ar kitokį reiškinį iškėlus, kartais net ir su tikru pasimėgavimu pasididžiuoti: va, kaip pas juos atsitiko, vyksta, daroma ir t.t.

Kap bepavadintum tokį reiškinį, bet jis vis dėlto priskirtinas bendravimo kategorijon. Gal tai vien tik negatyvė pusė, toks vienodas priėjimas prie viso reikalo, rūšiuojamos įvairios detalės, žinios, veikla, kronika, buities reikalai. Nepraleidžiama nė mažiausia proga įgnybti pašonėn, stuktelti ir šaukti: štai, jūs tokie ar kitokie, nevalyvieji, parsidavėliai, išdavikai, lietuvių tautos priešai, pataikūnai, rublio ar dolerio vergai.

Toks žodinis sportas, pasispardymas, gal niekam ir nekenkia, nors, kitą vertus, ar jau tikrai kokią nors naudą kam neša? Ten, visi žinome, yra partinio ir valstybinio aparato kontroliuojamas spausdintas žodis, tad, jei anuose puslapiuose plūstama, barama išeivijos veikla, tai mūsiškiams gal ir nederėtų dėl to piktintis.

Šioje pusėje, deja, mados dalyku jau yra tapę dažnai be jokio kritiškesnio žvilgsnio šaipytis iš bet kokių pasiekimų sovietinamoje Lietuvoje. Tai gana slidus dalykas, nes, būdami nekritiškais, nenorime ar neįstengiame skirti pačios lietuvių tautos atliktų darbų nuo tokių veiksmų, kurie tegali būti naudingi ir tetarnauja sovietinių tvarkytojų užmačioms.

Šita mūsų sąmoninga ar nesąmoningą užsiangažavimą vis dažniau bando išnaudoti ir savojon pusėn interpretuoti tos jėgos anapus, kurių tiksluose ir yra kiek galint spartesnis tautos ir išeivijos tolinimas vieni nuo kitų.

Šia tema jau nekartą teko rašyti mūsų spaudos puslapiuose. Privačiai susilaukta visos eilės pasktainimų bei padrąsinimų ir toliau nenutilti, bet kartkartėmis priminti, kad ne visa bus taip gražu ir gera, jei ir toliau tęsime įprastąjį krapštinėjimą ir iš kiekvieno kad ir mažo faktelio bandysime krauti dangoraižio didumo krūvas. Svarbiausia, kelti, nerimti ar net ir šaukti ten, kur tikrai liečiamos lietuvių tautos krašte išsilaikymo galimybės, bet kartu nelikti akliems ir kurtiems ten, kur reikėtų drįsti duoti "kreditą" kuriančiai ir savo gerovę norinčiai kelti tautai Lietuvoje. Ar tikrai būtina pačią tautą ir esamą santvarką visada gretinti ir vienodu mąstu vertinti? Ar tikrai bendrieji interesai to reikalauja? Režimai, santvarkos keičiasi, tautos juk turi išlikti.

Feliksas Jucevičius

KAS YRA TAUTA?

Į šį klausimą yra begalės atsakymų. Jos supratimas įvairuoja pagal žmogaus pažiūras, įsitikinimus ir jo turimus mitus. Kiekviena filosofinė srovė, kiekviena politinė ideologija, kiekviena sociologinė mokykla turi savą tautos sampratą. Ji gali būti skirtingai suprasta, nes į ją galima žiūrėti iš skirtingų taškų. Istorikas nusako tautą vienaip, o lingvistas — kitaip. Vieniems ji yra empirinė, o kitiems labiau idealistinė kategorija. Vieniems ji yra savos rūšies socialinis konglomeratas, o kitiems net metafizinė būtybė. Patrijotas žiūri vienaip į tautą, o šovinistas — kitaip. Kaip yra skirtingų tautos sampratų, taip yra ir skirtingų laikysenų josios atžvilgiu. Vieni jai yra abejingi, o kiti garbina ją lyg dievą. Vieni miršta dėl jos, o kiti — ją išduoda. Vieni išsižada jos be jokio sąžinės graužimo, o kiti paaukoja net visą savo gyvenimą jos labui, o dar kiti eina taip toli, jog net vardan savo tautos meilės iššudo milijonus kitos tautos žmonių. Po pirmojo pasaulinio karo turkai iššudė arti milijono armėnų, šio karo metu vokiečiai iššudė arti šešis milijonus žydų, o kiek rusai komunistai iššudė lietuvių, latvių ir estų?

Mylėti savo tautą yra vienas dalykas, o neapkęsti kitų tautų — kitas dalykas. Kada savos tautos meilė pagimdo neapykantą kitoms tautoms, tai tada turime reikalo ne su meile, o isterija. Kad tautos meilė tampa isterija, tai akyvaizdžiai paliudija mūsų amžiaus įvykiai. Kaip prie to buvo prieita, tai ilga istorija. To pradžią reikėtų ieškoti nacionalizme, kuris gimė renesanso laikais. Jis gavo naują poveikį Nepoleono karų metu ir romantizmo laikotarpyje. Nors prisirišimas prie gimtosios žemės, tradicijų, savos kalbos buvo artimas visų laikų žmogui, ar, kaip Mikalojus Daukša sako, "įgauna polinkį iš motinos krūtinės", tačiau visa tai buvo apgaubta misticizmo šydu paskutiniaisiais amžiais. Nacionalizmas pasiekė liguistumo laipsnį šio amžiaus pirmoje pusėje, kai vokiškasis nacizmas sudievino rasę, o itališkasis fašizmas — valstybę. Įgimtoji tėvynės meilė buvo pakeista savos rasės sudievinimu, o patrijotizmas išsigimė į kraštutinį nacionalizmą — šovinizmą. Mus turi tai tikrai stebinti, nes tai įvyko XX amžiuje, kada žmogus tikėjosi esąs išsilaisvinęs iš prietarų ir stabmeldystės.

Liguistojo nacionalizmo filosofija prieštarauja prancūzų ir amerikiečių revoliucijų principams. Ką skelbė Rousseau, kuris laikomas prancūzų revoliucijos tėvu? Kad visi žmonės yra laisvi ir lygūs, ir jeigu randasi žmonių nelaisvės grandinėse taip yra todėl, nes saujelė išprievartauja daugelį. Pati revoliucija atėjo su laisvės, lygybės ir brolybės šūkiais. Nors revoliucijos tėvai nedaug parodė brolybės, kai kapojo gilijotina savo priešininkų galvas, bet pati revoliucija nestokojo kartais idilinių momentų, kurie atskleidė tautų broliškumą. Vienas iš tokių buvo 1790 m. birželio mėn. 19 dieną, kada Nacionalinėje Asamblėjoje pasirodė tautiniais rūbais apsirengę arabai, prūsai, šveicarai, syrai ir kiti. Jie meldė Prancūzijos leisti jiems dalyvauti laisvės ir brolybės šventėje, ir kartu jie prižadėjo skelbti ateinantį išlaisvinimą savo tautoms. Amerikoniškosios revoliucijos principai, kuriuos Jeffersonas laikė amerikoniškosios sąžinės balsu, yra surašyti Nepriklausomybės Deklaracijoje. Antrasis paragrafas prasideda šiais žodžiais: "Mes laikome savaime aiškiomis tiesas: kad visi žmonės yra sutverti lygūs, kad Tverėjas juos apdovanojo nepaneigiamomis teisėmis, kaip gyvenimas, laisvė ir siekimas laimės, ir kad šioms teisėms užtikrinti žmonės sudaro valdžias".

Tačiau XIX a. ant prancūzų revoliucijos liberalizmo griuvėsių Napoleonas statė kraujuje savo sapnų imperiją. Amerikoniškasis humanizmas, prieš nešdamas vaisių, turėjo persirgti civiliniu karu, o likusią Europą užliejo romantinis nacionalizmas su šovinizmo, militarizmo bei imperializmo filosofija. Juo užsikrėtė anglai ir italai, vokiečiai ir slavų tautos. Instinktas ir rasės meilė nustelbė protą, herojų kultas ir tautinė savimeilė iškilo aukščiau už broliškumą. Nors romantinis nacionalizmas išbudino nevieną tautą iš dvasinio miego, bet kartu jis nuvedė Vokietiją ir Italiją į totalitarizmą ir barbarizmą, Angliją — į imperializmą, o slavų tautas, kaip rusus ir lenkus, — į šovinizmą, kuris baigėsi imperialistiniu komunizmu.

Kur glūdi romantinio nacionalizmo ligos priežastys? Klaidingoje žemės, rasės, kalbos ir herojų interpretacijoje. Kad geografiniai, biologiniai, lingvistiniai bei sociologiniai veiksniai turi įtakos tautos susiformavimui, tai yra tiesa. Bet reikia laikyti mitu nacionalistinę tezę, pagal kurią šie veiksniai pagimdo tautas, apsprendžia jų charakterį, sukuria *Volksgeist*, ir kad tautai tai praradus, ji praranda taip pat savo individualybę, o tuo pačiu ir savo tapatybę. Kitaip sakant, priklausyti kuriai nors tautai reiškia gyventi tam tikroje vietoje, kalbėti tam tikrą kalbą, turėti tam tikrus rasinius bruožus.

Kad romantinio nacionalizmo filosofija neišlaiko kritikos, tai rodo gyvenimas ir istorija. Jos krašto, rasės bei kalbos mistika skiriasi kokybiniai nuo savo tėvynės, savo tėvų bei savo gimtosios kalbos meilės. De Gaulle buvo teisus, kai sakė, kad "tautinis faktas skiriasi labai nuo nacionalizmo". Iš tikrųjų, šie dalykai turi tiek bendro vienas su kitu kaip *Fernstenliebe* ir *Nächstenliebe*, apie kurias kalba Nietzsche savo knygoje *"Also sprach Zarathustra"*. Gimtinės meilė nėra tas pats dalykas kaip savo krašto meilė. Tėviškės berželiai, kalvos ir miškeliai mus maloniai nuteikia, nes sukelia jaunystės prisiminimus. Tačiau tolimesnės krašto vietos mums nieko nebesako, nes nieko nebeprimena. Voltairas gal būt buvo teisus, kai patrijotizmą siejo su maža teritorija, nes juo kraštas didesnis, tuo jis sunkiau mylėti. Tėvynės meilė siejasi labiau su gimtąja žeme, o ne su savuoju kraštu. Žmogus naturaliai myli savo gimtąją kalbą, nes tai yra iš tėvų perimtieji simboliai, kuriais nusako savo santykius su pasauliu. Neabejotinai, ji yra vienas iš svarbiųjų veiksnių, kuris formuoja tautą. Bet ar ji yra, kaip Daukša sako, "vienybės motina, pilietiškumo tėvas, valstybės sargas", tai yra diskutuotinas klausimas. Kai žinome, kad kalba yra simbolių rinkinys, ar, kaip struktūralistai sakytų, simbolių santykių visuma, tai atrodo, jog nėra visai tikslu ją laikyti kažkokia mistine būtybe, kuri vienija, pilietina ir sergi žmogų su jo bendradarbiais. Ne kalba, o žmogus vienijasi ar nesivienija, pilietinasi ar nesipilietina, sergi ar nesergi. Šiame sąrišyje verta prisiminti, kad iki XVII a. Europos šviesomenėje vyravo lotynų kalba, kuria buvo rašomi laiškai bei mokslo veikalai. Tačiau tai ne kiek nekliudė prancūzui būti prancūzu,

Iš Detroito rašo
Alf. Nakas

Kovo antroji. Beveik Kazimiero išvakarės. Tai būdavo kermošius Kamajuose. Jeigu po šaltos, gilios žiemos — su rogėmis ir važiais. Jeigu jau polaidžiai prasidėję, tai su vežėčiom ir lineikom. Jeigu labai šalta, tai Šetekšnos lankoj, už Pavarotninkų namų visokios važiuotų lenktynės praeidavo. Jeigu polaidžiai, tai ta lanka ežerėliu būdavo pavirtusi.

Bet svieto suplaukdavo iš pusės Aukštaitijos, o čigonai tai ir iš pačios peklos suvažiuodavo, kad visus šlubus, aklus kuinus supirktų ir čia pat tartum risokus parduotų.

Jienų miškas iš visų pusių aplink Strazdelį. Bažnyčia iki pietų kaip kūlu primušta. Svieto pilni traktieriai ir žydų kiemai. Blizgančios lineikos pardavimui, šlifuoti ir netašyti akmeniniai kryžiai-paminklai. Baronkų vežimų vežimai.

Skaplierininkų būdos pilnos tokių įvairių prekių, kad nei pas J. L. Hudsoną Detroite negautum. Šilkinės skarelės. Balti dantys. Juokas, klegesys, pypkių dūmai. Būdelninkų šūkavimai. Jaunas alasas, krizenimas. Grubūs nugėrusių bernų keiksmai. Mėlyna policininko uniforma. Ir jienos. Ir garuojantis arklių mėšlas. Ir blizgančios šilko skarelės. Ir ilgos, sunkios kasos. Ir jienos, jienos, jienos, tartum maldai į dangų iškeltos. Ir minia į vieną pusę, ir minia į kitą pusę, ir juokas, ir margų skarelių bangos...

Švin-tas Ka-zy-meras Kamajuos...

O čia, va, Detroitas. Nei jienų, nei čigonų, nei ant galvų lūžtančių šilko skarelių. Pavasario mėnuo prasidėjo. Diena ilga ir saulėta. Visi laukia saulės, bet ne visiems ji švies. Vasario 28 d. "Detroit News", štai matau. A deadly 16 hours — 8 slain and 12 badly hurt, šaukia antraštė. Tai būta vakar, vasario 27 d. Per 16 valandų mėginta nužudyti 20 žmonių. Aštuoni žuvo nušauti, pasmaugti, nudurti. Kiti ilgam laikui nuvažiavo į ligonines. Tuos 8 laikraščio bendradarbis pridėjo prie anksčiau per nepilnus šių metų du mėnesius nužudytų ir smogė skaitlinė — 124. O toliau palyginimai, kiek pernai, kiek per anuos metus, kiek numatyta šiems metams...

Aną kartą rašiau, kad tik du žmonės kasdien. Jau normos su kaupu. Jau verkia policijos komisaras. Jau dejuoja miesto meras. Jau vėl žybteli peilis, trinkteli šūvis, šilkine kojine smaugia sužadėtinis savo merginą. Detroitas — pasaulio kriminalo sostinė. Taip jį dabar visi vadina.

O vakaris vėjas drugnėja, drugnėja. Tuoj sprogs pumpurai. Tuoj pašaliuose ims kaltis tulpių stiebeliai.

•

Kanadiškas Ontario Stratfordas ruošiasi 19-tam sezonui. Nors scenos spektakliai ir koncertai prasidės tik birželio 7 d., bet bilietų kasa atsidarė jau kovo 1 d., kad patarnautų paštu bilietus įsigyjantiems. Nuo kovo 29 d. bilietus bus galima užsisakyti ir telefonu.

Festivalio teatras šią vasarą stato du Shakespearo veikalus. Tai "Much ado about nothing" ir "Macbeth". Ir du kitų pasaulinio garso dramaturgų: John Websterio "The duchess of Malfi" bei Ben Jonsono "Volpone". Visi keturi veikalai pamainomis bus suvaidinti po daugelį kartų.

Avon teatre matysime du veikalus, abu, matyti, linksmus prancūzų kūrinius: Eugene Labiche ir Marc Michaelio "An Italian straw hat"; Georges Feydeau "There is one in every marriage". Į lietuvių kalbą nei vieno pavadinimo neverčiau todėl,

(keliama į 8 psl.)

---

vokiečiui — vokiečiu, anglui — anglu. Romantinis nacionalizmas nemažiau klysta, kai jis sutapatina tėvų meilę su tautos meile. Mylėti tėvus nėra tas pats dalykas kaip mylėti savo tautietį, kuris gyvena už daugelio šimtų mylių ir kurio gyvenime niekada nesutiksi. Aišku, romantinį nacionalizmą reikia skirti nuo rasistinio nacionalizmo apaštalų, kaip Joseph Arthur, Paul de Legarde, Houston Stewart Chamberlain, Richard Wagner, Alfred Rosenberg, kurie skelbė kraujo mistiką.

Nacionalizmas rasistinėje formoje yra ne kas kita kaip biologinis vitalizmas, kuris dvasinės jėgos šaltiniu laiko kraujuje suformuotą instinktą. *Rassensele* ir *Lebensgefül* yra tautą formuojančios galios. Kraujas ir charakteris, rasė ir siela yra vieno ir to paties dalyko skirtingi pavadinimai. Nėra jokio aukštesnio principo už kraują. Nepriklausomas ir savarankiškas dvasinis pasaulis tėra tik fikcija. Rasistiniai nacionalistai nenori turėti nieko bendro su nemirtingumu, o tik su "instinkto revoliucija". Tautos esmę sudaro kraujas ir žemė, ir gryno kraujo išlaikymas yra visų nacionalistų aukščiausias tikslas. Ar vokiškųjų nacių pasaulis nesirėmė tiktai krauju, instinktu ir jausmu? Kad jiems tikrai trūko proto, tai niekas geriau neliudija, kaip jų darbai. Nacistinį pragarą galėjo sukurti iš tiesų tik žmonės, kurie vadovavosi ne protu, o instinktu. Tačiau nemanykime, kad rasistinis nacionalizmas yra jau praeitis. Nors ir netokioje aštrioje formoje kaip nacių laikais, mes su juo susiduriame šiandien ne tik Rodezijoje ir Pietų Afrikoje, bet taip pat ir Nigerijoje. Jo bacilomis yra užsikrėtę Black Power ir tie mūsų tautiečiai, kurie išpažįsta "substancinės lietuvybės" dogmą.

II

Nacionalistinė tezė, kaip romantinėje, taip ir rasistinėje versijoje, yra labiau fikcija, o ne mokslas. Ją formulavo ne mokslininkai, bet biblistai, poetai, pseudo-filosofai ir publicistai. Lagarde nusimanė apie bibliją, Wagner apie muziką, Nietzschė apie poeziją, Chamberlain apie istoriją, bet nevienas iš jų neturėjo nei sociologinio ar antropologinio, nei biologinio ar etnologinio pažinimo. Panašiai yra su mūsų tautinių švenčių kalbėtojais bei publicistais ar žurnalistais, kurie sprendžia "tautines problemas". Jie stokoja dažnai ne tik paprasčiausios logikos, bet taip pat elementaraus pažinimo tų dalykų, apie kuriuos kalba. Paprastai jie vadovaujasi Hitlerio propogandos principu, kad kuo mažesnis mokslinis balastas, kuo didesnis apeliavimas į jausmus, tuo didesnis pasisekimas. Anksčiau pamokslininkai laikydavo savo pareiga pravirkdyti klausytojus, šiandien to siekia mūsų tautinių švenčių kalbėtojai. Štai kodėl "patrijotinėse kalbose" yra tiek daug jausminio patoso, o tiek mažai betarpiškos tikrovės analizės, istorinės įžvalgos bei racionalesnio galvojimo apskritai.

Racionalesnio apibrėžimo šaukiasi taip pat kai kurios sąvokos, kuriomis išsakome tautinės būties aspektus. Imkime kad ir taip dažnai linksniuojamą lietuvybę. Šis žodis tapo mūsų tautiniame žodyne savos rūšies aristotelinė kategorija ar fizikų konstantu. Kaip kategorijos pažimi būties pirmines padalas, konstantai — nesikeičiančias fizines ar matematines kiekybes, taip lietuvybė mūsų tautinę būtį. Tačiau kiek šia sąvoka nusakome tikrovę, ir kiek mūsų jausminį stovį, tai lieka atviras klausimas. *Lietuvybė* atitinka vokiečių *Deutschtum,* kaip *tautybė — Volkstum.* Šiuos terminus nukalė Johan Gottfried Herderis. Jis nebuvo tas intelektas, kuris mąstė sociologiniais ar istoriniais terminais, bet labiau vadovavosi, kaip visi romantikai, jausmu, mistika ir nuotaikomis. Todėl nereikia stebėtis, jei jo sukurtos sąvokos nusako daugiau tai, ką kas jaučia, o ne tai, kas iš tikrųjų yra.

Kas yra tautybė? Abstrakcija visumos simbolių, kuriais pažymime tam tikros tautos savybes. Ar socialinės antropologijos atstovai nesako, kad norint suprasti tautines kultūras, visų pirma reikia iššifruoti jų simbolius? Turiu mintyje ne tiek Durkheim ir Mauss, kiek Claude Levi-Strauss. Iš tikrųjų, kalba yra simboliai, dainos yra simboliai, šokiai yra simboliai. Tautos kultūros istorija yra ne kas kita kaip paskiros žmonių grupės išsisakymas tam tikrais simboliais laike. Keičiasi laikai ir aplinkybės, keičiasi žmonės, keičiasi jų tikrovės vizija, nuotaikos ir išgyvenimai, keičiasi taip pat ir jų simboliai. Su moderniosios lingvistikos atstovais tikiu, kad paskiro simbolio turinys neturi savyje pilnutinės prasmės. Tik tuomet, kai jis susiejamas su simbolių visuma, jis įgauna tikrą prasmę. Nei viena kalba, nei vieni papročiai, nei folkloras neišsemia tautybės viso turinio. Tik visi tie dalykai kartu pasako mums, kas yra tautos kultūra. Štai kodėl tautybė nėra aristotelinė kategorija, nei fizikų konstantas, o tik simbolių visumos abstrakcija. Ji neslepia savyje nieko "substancialaus", nieko amžino, nieko esminio, nes jos dialektika tepripažįsta nuolatinį tapsmą, kaip vienintelį ir tikrą principą.

Kad iš tikrųjų taip yra, tai paliudija tautų vystimosi istorija. Mes neturime jokių istorinių duomenų, kad galėtumėme tvirtinti, jog kalba, kraujas ar žemė buvo lemiantys veiksniai Babilonijos, Egipto ar Persijos imperijų susiformavimui. Tai galioja ir antikinei Graikijai. Jos gyventojai turėjo stiprų patrijotizmo jausmą, bet silpną tautinę sąmonę. *"Ilijados"* herojo Pandaro akys yra nukreiptos ne į tautą, bet į tėviškę: "... kai aš vėl sugrįšiu namo, ir išvysiu savo gimtąją žemę, ir savo žmoną, ir savo namą aukštą". Kai Platonas ir Aristotelis diskutuoja valstybės reikalus, tai jie neužsimena nei vienu žodžiu apie tautinius klausimus. Atėniečių bei spartiečių kovos aiškiai rodo, jog jie stokojo tautinės sąmonės ir tautinio solidarumo, nors buvo tos pačios rasės, kultūros ir kalbėjo ta pačia kalba. Apie Romos imperijos *Volkstum* ir *Volksgeist* negali būti nei kalbos, nes buvo tautų bei rasių mišinys. Jokio esminio pasikeitimo nematome nei viduramžiais. Kaip prancūzai, vokiečiai ir anglai, lygiai taip pat burgundiečiai, bavarai ir švabai buvo vadinami tautomis. Nežiūrint kalbos panašumo, kraujo giminystės ir gyvenimo tame pačiame krašte, to meto žmonės mažai rodė meilės savo tautiečiams. Anglai nepakentė škotų, danai — švedų, o Ile de Frances gyventojai — akvitaniečių. Ne tiek kalbiniai ar rasiniai veiksniai, kiek neapykanta savo kaimynams diferenciavo tautas viduramžiais. Kodėl lietuviai taip radikalai apsiribojo nuo vokiečių? Kadangi juos laikė savo priešais. Slavų atžvilgiu to sentimento nebuvo, ir štai kodėl diferenciacijos procesas prarado savo intensivumą. Herderis ir Fichtė laikė kalbą pagrindiniu veiksniu tautinės sąmonės susiformavimo procese. Tiesa, kad kalba duoda tautinei kultūrai savitumą.

(bus daugiau)

LIETUVIŲ TAUTOS PROTĖVIAI

ADOLFAS TAUTAVIČIUS

KAS YRA LIETUVIAI?

Žinoma, kad tautos susidarė iš politiniais ir ekonominiais ryšiais susijungusių artimų genčių. Daugelio mūsų tvirtai manoma, kad lietuviai seniau (kaip ir dabar) skirstėsi tik į žemaičius ir aukštaičius, o riba tarp jų buvo Nevėžis, nes tokia riba nustatyta XIV a. gale ir XV a. pradžioje. Tas faktas visiems taip įstrigo, kad manome jį ir žymiai anksčiau egzistavus. XII a. baltų genčių gyventus plotus vaizduojančiuose žemėlapiuose paprastai rytinė Lietuvos dalis pirskiriama aukštaičiams, o į vakarus nuo Nevėžio didesnis ar mažesnis plotas paliekamas žemaičiams (žr. K. Būgos, M. Gimbutienės ir kt. žemėl.).

Visiems senųjų genčių gyvenimo tyrinėtojams yra žinoma, kad jos viena nuo kitos skyrėsi ne tik kalba ar tarme, bet ir kai kuriais papročiais bei materialinės kultūros reiškiniais — statyba, drabužiais ir kt. Tačiau įdomu, kad žemaičių tarmė Nevėžio nesiekia, prie jo nėra paplitę ir žemaičiams būdingi drabužiai ar pastatai. Todėl reikia suabejoti dėl Nevėžio kaip spėjamos ribos tarp žemaičių ir aukštaičių gyventų plotų. Matyt, Nevėžis kurį laiką buvo tik plotinė riba, nieko bendro neturinti su senosiomis genčių ribomis.

Žiūrint į tokius žemėlapius, iškyla klausimas, kodėl mūsų kraštas vadinasi Lietuva, o ne Aukštaitija? Kodėl seniausiuose rusų ir lenkų rašytiniuose šaltiniuose (nuo XI a.) kalbama apie Lietuvą, o ne apie aukštaičius, kurių gyvenamasis didelis plotas buvo slavų pašonėje? Kodėl Aukštaitijos vardas pasirodo tik XIII a. gale, ir šitaip pavadinamos žemės prie Nevėžio? Kodėl aukštaičiai ir žemaičiai savo valstybę ėmė vadinti Lietuva, o save lietuviais?

Taigi senųjų Lietuvos gyventojų skirstymas tik į aukštaičius ir žemaičius, matyt, ne visai atitinka tikrovę. Archeologiniai IX-XII a. paminklai rodo, kad toje teritorijoje, kur žemėlapiuose žymimi aukštaičiai ir žemaičiai, buvusios ne dvi, o trys kultūrinės sritys, liūdijančios čia gyvenus tris gentis.

Užuominą apie tokią gyventojų sudėtį randame ir rašytiniuose šaltiniuose. Pvz., lenkų kalbininkas J. Otrembskis atkreipė dėmesį į tą faktą, kad Gediminas, 1322 m. sudarydamas sutartį su Livonijos ordinu, save vadina lietuvių, aukštaičių ir žemaičių karaliumi.

Galim prisiminti ir Lietuvos metraščiuose įrašytą legendą apie jos valdovų kilmę iš romėnų. Tame pasakojime randame užuominą, kad Lietuvos valstybės žemes iš pradžių valdė trys broliai — Borkus (su savo sostine Jurbarke), Kūnas (Kaune) ir Spera (Kernavėje), o vėliau jau (apie XII a. pabaigą, t.y. dar prieš kalavijuočiams atsikraustant prie Dauguvos) Lietuvą valdę jau tik du broliai: Kernius — Žemaičius, Gimbutas — rytinę Lietuvos dalį, o Kūno valdytoji sritis eina iš vienų valdovų rankų į kitas. XIII a. viduryje abi šias sritis stengiasi paimti į savo rankas vienas, būtent, Mindaugas, kovojęs su pusbroliais žemaičių kunigaikščiais Tautvilu ir Erdvilu.

Taigi rašytinių šaltinių užuominos ir archeologiniai duomenys verčia kalbėti ne apie dvi, o apie tris gentis, gyvenusias pagrindinėje dabartinės Lietuvos dalyje. Tai lietuviai, aukštaičiai ir žemaičiai.

LIETUVIAI

Archeologinių paminklų tyrinėjimai parodo, kad IV-VI a. į rytus nuo Šventosios ir Nemuno vidurio susiformuoja gana stambi sritis, kurios VI-XII a. gyventojai savo mirusiuosius degindavo ir laidodavo iš smėlio supiltuose pilkapiuose. Sudegintiems mirusiesiems į kapus buvo dedami dailiai padaryti geležiniai kirviai, ietys, o nuo IX a. kartais ir kalavijai. Buvo čia paprotys su mirusiais vyrais laidoti ir jų sudegintus žirgus, kurie dažnai palaidojami atskirame pilkapyje. Žirgai buvo laidojami su labai kukliomis, paprastomis kamanomis. Pilkapiuose randami vyrų ir moterų papuošalai negausūs, grakštūs, paprasti. Dažniausiai jie žalvariniai, labai retai sidabriniai.

Tokie pilkapiai paplitę plote, kurio riba vakaruose yra Šventoji ir Nemuno vidur-

---

IŠ DETROITO RAŠO A. NAKAS

(atkelta iš 7 psl.)

jie skaitytojams, tur būt, gerai suprantami.

Festivalio ir Avon teatruose bus visa eilė koncertų, tiek klasikinės, tiek kamerinės, tiek pačios moderniosios "pop" muzikos. Programoje įvardinta visa eilė vokalistų ir instrumentalistų pavardžių, kaip gitaristas Alexandre Lagoya, tenoras Jon Vickers, baritonas Gerard Souzay, pianistai Alfred Brende ir Lorin Hollander, čelistas Janos Starker, fleitistas Jean-Pierre Rampal. Nors man tos pavardės beveik nieko nesako, bet, pasitikėdamas programos sudarytojų skoniu, viliuosi girdėti gražių dalykų (mūsų Lilija Šukytė prieš keletą metų ten irgi visą sezoną kainavo; tuoj po to jai kaip reikia sparnai išaugo ir ji Metropolitan operoje atsidūrė).

Šią vasarą pirmą kartą bus ir vadinamoji trečioji scena parke. Tenai pamainomis pasirodys keletas lėlių-marionečių teatro grupių su programomis, pritaikytomis suaugusiems bei vaikams. O rugsėjo mėnesį Avon teatre įvyks dešimties dienų filmų festivalis, kuriame bus rodomi kanadiški ir importuoti filmai. Tai irgi naujenybė, dar niekada tenai nebandyta nuo to laiko, kai Avon teatras, anksčiau kino teatro pareigas miesteliui ėjęs, tapo vasaros festivalio programų vieta.

Įsibėgėjus apie Stratfordą galima kalbėti kalbėti ir nesustoti, iki išvardintum visus pagrindinius aktorius, visus režisierius, kostiumų gamintojus ir muzikos kūrėjus. Ten yra visa eilė vardų, kurie bent keletą kartų Stratforde pasisukiojusiam jau daug ką reiškia. Bet gana. Tiems, kurie Stratfordą pažįstam, aplamai kalbėti nebereikia, nes tokie paprastai gauna programos spalvotą brožiūrą su visom reikiamom sezono informacijom. Tiems, kurie ten dar nebuvo, gal ne pro šalį žinoti adresą: Festival Theatre Box Office, Stratford, Ontario. Programą jie nedelsiant pasiunčia.

•

Dar minutei grįžkime į Detroitą. Į lietuviškąjį. Rašyti apie tai, kas netrukus bus, aš jau čia bijau. Kiek kartų bandžiau, mano žodžiai mane patį pasiekė savaite ir dviem per vėlai. Verčiau kalbėti apie tai, kas buvo, kas bus buvę ir kas bus tik už mėnesio ar vėliau. Taigi kas buvo?

Buvo Vasario Šešioliktosios minėjimas. Netoli tūkstanties žmonių kantriai klausė kalbų arti dviejų valandų. Dosniai aukojo Altai. Džiaugėsi, kai scena prisipildė gražaus, meilaus jaunimo, kai tas jaunimas dainavo ir šoko, kai tautiniuose rūbuose mergaitės sklandžiai pranešinėjo. Jaunimas buvo vietinis, mūsų pačių vaikai ir vaikaičiai, bet plojome jiems karščiausiai, nes jie yra mūsų ateities viltis. (Atleiskite už banalumą).

Ateitininkai statė "Eglę, žalčių karalienę". Pilna scena vaikų Lietuvių namuose prakaitavo, stumdėsi ir deklamavo Salomėjos Neries tekstą, saugodamiesi, kad nesugriautų dekoracijų gausybės. Keletas savo roles visai neblogai atliko, bet daugumai buvo persunku. Ir čia daug publikos, ir čia daug triukšmingų katučių, nes kaip gi neplosi savo vaikeliams.

Buvo LŽS centro valdybos posėdis. Ta proga į LŽS centrinį skyrių įstojo tik vienas vienintelis — NL redaktorius Romas E. Maziliauskas. Buvo svarstyti visi rutiniai darbotvarkės punktai, buvo užplanuotas naujas "Pranešėjo" numeris. Bet buvo daugiausia kalbama apie naujos c. v-bos rinkimus, nes mes, detroitiečiai, jau ir taip užsibuvome. Šiais metais nauja LŽS c. v-ba turės būti išrinkta be jokių kalbų.

Kai mano reportažas Detroitą pasieks, bus seniai praėjusi mūsų skautų mugė, kovo 7 d. visus Lietuvių namus užėmusi. Ir bus seniai pravažiavusi Toronto Birbynė, čia į Lietuvių namus kovo 14 d. užkviesta. Jei neklystu, tai bus buvęs pirmas Birbynės koncertas užsienyje. Kai rašau, net baugumas ima, kaip mes juos visus — žada atvažiuoti apie 90 jaunuolių — į nedidukę sceną sukimšime?

O balandžio 17 d. Lietuvių namuose bus abiturientų išleistuvių balius, kuriam duotas "Kartą pavasarį" vardas. Moteriškai skamba, tiesa? Šitaip todėl, kad paskutinius kelerius metus tas balius tarnavo tik mergaitėms-abiturientėms pagerbti, taigi panašėdavo į amerikiečių debiutančių balių. Šįmet skautai pakeitė kursą: abiejų lyčių abiturientai bus lygiom traktuojami, į dienos šviesą iškviečiami, pagerbiami.

Pagaliau, gegužės vidury, po daugiau kaip trejų metų pertraukos, vėl atvažiuoja Čiurlionio ansamblis. Bet apie jo būsimą viešnagę tai dar tikrai turėsiu progos parašyti.

upis; pietuose jie randami dar Merkio ir Gaujos aukštupio baseinuose, rytuose — vakariniame Baltarusijos pakraštyje iki Smurgainių, Svyrių ežero ir Pastovių, o šiaurėje siekia Drūkšių ežerą, Smalvų, Degučių, Antalieptės apylinkes.

Čia gyvenę žmonės, matyt, nuo senovės save vadino lietuviais, taip juos vadino ir kaimynai — Rusios valdovai, Polocko ir Volynės kunigaikščiai, susidurdavę su šios srities gyventojais. Kalbininkai (K. Kuzavinis) mano, kad lietuvių ir Lietuvos pavadinimas bus kilęs iš Lietaukos upelio (dešiniojo Neries intako netoli Gelvonų) vardo. Kalbininko J. Otrembskio nuomone, Lietauka yra suslavintas upelio vardas. Iš tikrųjų upelis turėjęs vadintis Lietuva ir Lietava.

Taigi iš pradžių Lietuva buvo vadinama tik lietuvių genties gyvenama sritis. Vėliau šiuo vardu imta vadinti ir prie jos prisijungusių giminingų genčių teritorija, o lietuviais — visus lietuviškai šnekančius.

Įdomu, kad šios kultūrinės srities susiformavimo, išsiskyrimo laikas yra V-VI a. ir beveik sutampa su kalbininkų nustatyta lietuvių kalbos nuo latvių atsiskyrimo data — VI-VII a.

KUR GYVENO AUKŠTAIČIAI?

Senųjų kaimynų tyrinėjimai rodo, kad mūsų eros pirmaisiais šimtmečiais centrinėje Lietuvos dalyje susidarė kita kultūrinė sritis. Jos išskirtinis bruožas yra tas, kad VI-VII a. įsigali mirusiųjų deginimo paprotys. Sudeginti mirusieji laidojami ne supiltuose pilkapiuose, bet iškastose duobėse. Mirusiesiems į kapus dedama palyginti nedaug ginklų, įrankių ir papuošalų. X-XIII a. laidotų vyrų kapuose randamas užkastas žirgas. Dažnai žirgai laidojami atskriai nuo mirusiojo, bet aptinkami palaidoti ir kartu su mirusiuoju: duobės dugne užkasamas nedegintas žirgas, o viršum jo supilami sudeginti mirusiojo palaikai. Žirgai laidojami ne tik su puošniomis (žalvariu, alavu ar sidabru apkaustytomis) kamanomis bei balnais, kurių kilpos kartais inkrustuotos sidabru, bet ir su įvairiais papuošalais. Žirgams ant kaklo užmaunami antkakliai, į karčius įrišamos juostos, sidabruotos žalvario įvijos, gintaro karoliai ir t.t. Archeologai keliuose kapinynuose yra jau ištyrę apie 1000 tokių žirgų palaidojimų. Žinomesni archeologų kasinėti kapai yra Veršvuose (dabar Kauno miesto ribose), Ruseiniuose netoli Josvainių, Rimaisiuose prie Ramygalos, Krėmaloje netoli Vilkijos, Pakalniškiuose šalia Gelgaudiškio, Nendriniuose prie Šešupės (netoli Vinčių) ir kt.

Paprotys mirusius deginti ir laidoti su žirgais, mažas papuošalų ir įrankių kiekis IX-XII a. kapuose rodo, kad šios srities gyventojų aukštaičių kultūra ir papročiai turėjo daug bendra su jų rytiniais kaimynais lietuviais, o taip pat iš dalies ir su pietvakariuose gyvenusiais nadruviais.

Šiandien dar negalime tiksliai apibrėžti IX-XII a. aukštaičių gyventos teritorijos. Ypač neaiškios lieka šiaurinės ir pietinės ribos, nes tų sričių archeologiniai paminklai dar mažai tyrinėti. Pagal turimus duomenis aukštaičių gyventi plotai į šiaurę nuo Kovarsko, Ramygalos, Krekenavos ribojosi su žemgalių ir sėlių gyventais plotais. Rytuose Šventoji ir iš dalies Nemuno vidurupis skyrė aukštaičius nuo lietuvių genties. Vakaruose, Dotnuvos-Ariogalos apylinkėse, aukštaičiai susisiekė su žemaičiais. Pietuose aukštaičiai gyveno Užnemunės šiaurinėje dalyje (apytikriai iki dabartinio Kapsuko rajono šiaurės dalies) ir galėjo ribotis su nadruviais, o gal ir skalvais, kurių rytinės ribos dar nėra nustatytos.

Matyti faktu, kad seniau Užnemunės šiaurinėje dalyje gyventa kelių giminingų genčių (aukštaičių, nadruvių) paaiškintina tai, kad čia susidarė ne viena, o kelios (kapsų, zanavykų) tarmės.

Sunku pasakyti iš kur kilęs aukštaičių vardas. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto pateikti šio vardo kilmės aiškinimai nėra įtikinami. Senoji aukštaičių žemė užėmė daugiausia lygumas ir žemumas — Nevėžio slėnį, šiaurinės Užnemunės lygumas.

Lietuvos metraštyje įrašyta legenda pasakoja, kad XII a. aukštaičių žemė — kunigaikščio Kūno valdos — pateko iš pradžių į žemaičių kunigaikščių, o vėliau į Lietuvos kunigaikščių rankas, nes XIII a. gale P. Dusburgas Aukštaitiją vadina Lietuvos valdovų žeme.

Pietinis-pietvakarinis aukštaičių kraštas buvo retai gyvenamas ir XIII a. pabaigoje kryžiuočių nusiaubtas kartu su gretimomis sūduvių-jotvingių, nadruvių ir skalvių žemėmis. Todėl vėliau šių aukštaičių teritorijos dalį imta priskirti prie jotvingių žemių ir aiškinti, kad jotvingiai gyvenę visoje Užnemunėje.

Aukštaičių geografinė padėtis (jie iš visų pusių apsupti kitų baltų genčių) ir paaiškina mums, kodėl iki XIII a. pabaigos joks rašytinis šaltinis jų nemini. Rusios valdovai ir lenkų feodalai susidurdavo tik su lietuviais ir jotvingiais ir juos temini. Jeigu aukštaičiai būtų gyvenę visoje dabartinėje Aukštaitijoje, būtų siekę XIII a. slavų gyventus plotus, tai, be abejonės, jų, o ne lietuvių vardas jau XI-XII a. būtų patekęs į rusų metraščius. Joks XI-XIV a. rašytinis šaltinis nemini aukštaičių apie Ašmeną, Krėvą, lydą, Vilnių, kur jie pažymėti daugelyje baltų gentis XII a. vaizduojančių žemėlapių.

Lietuvos valstybei užėmus kelių genčių gyventus plotus, aukštaičių vardu nuo XV a. imama vadinti visus rytinės Lietuvos dalies gyventojus. Ta prasme jis vartojamas ir dabar.

KUR GYVENO ŽEMAIČIAI?

Šios baltų genties teritorija, įsiterpusi tarp kryžiuočių sudarytos Prūsijos valstybės ir Livonijos ordino valdų, buvo tarsi rakštis, neleidusi abiem sritim susijungti. Beveik 200 metų kalavijuočiai stengėsi ginklu palaužti žemaičių pasipriešinimą, 150 metų žemaičių žemes niokojo kryžuočiai. Į žemaičius iš Livonijos, Kuršo ir Prūsijos buvo surengta dešimtys didesnių ir mažesnių žygių. Nei kalavijuočiai, nei kryžuočiai nepajėgė pavergti krašto. Tačiau tų karų metu dalis žemaičių gyventų žemių ir gretimos sritys virto nedirbamais laukais, užaugo miškais.

Kryžiuočių žvalgų pranešimai apie XIV a. kelius į žemaičių kraštą rodo, kad visos lygumos tarp Nemuno ir Žemaitijos aukštumos pietinio krašto (iki Girkalnio, Kalnųjų, Skaudvilės) buvo daugiausia užaugusios miškais. Panašus buvo visas kraštas nuo Baltijos jūros iki pat Šilalės, Laukuvos ir Tverų apylinkių. Įrodinėjama, kad ir Ventos bei Mūšos-Nemunėlio baseinai taip pat buvo pasidarę dykra.

Pralaimėjęs Žalgirio mūšį, Kryžiuočių ordinas buvo priverstas grąžinti Lietuvai žemaičių žemes. Tada ir prasidėjo ginčai dėl žemaičių gyventos teritorijos ribų. Or-

(keliama į 10 psl.)

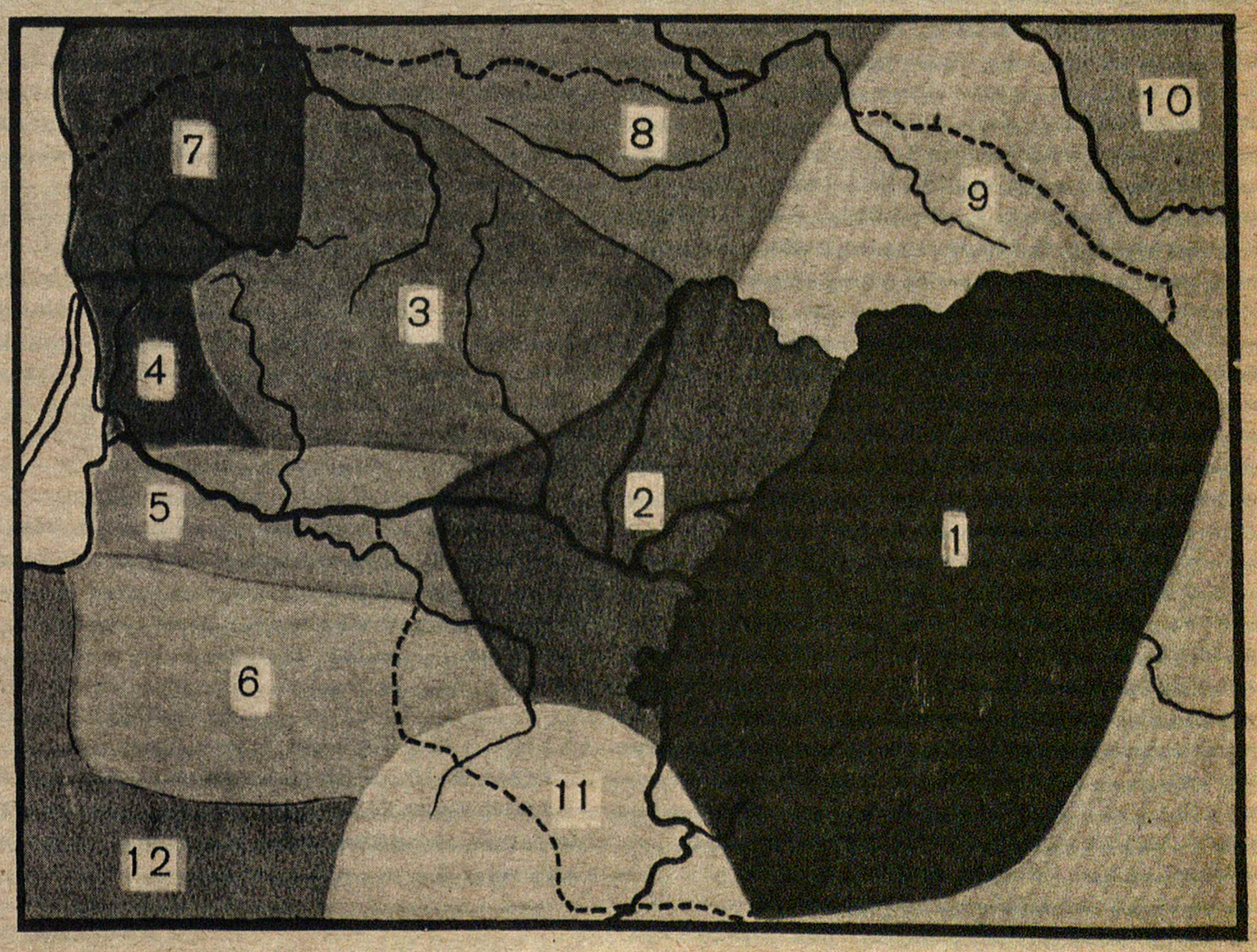

Lietuvių kalba šnekėjusių baltų gentys ir jų kaimynai X—XIII a.: 1 — lietuviai, 2 — aukštaičiai, 3 — žemaičiai, 4 — Lomata, 5 — skalviai, 6 — nadruviai, 7 — kuršiai, 8 — žemgaliai, 9 — sėliai, 10 — latgaliai, 11 — jotvingiai-sūduviai, 12 — prūsų kalba šnėkejusios baltų gentys

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

Ramovėnų korporacija Kauno universitete

Vietomis elektrinis traukinys lekia lyg milžiniško namo karnizu – vienoj pusėj beveik vertikali kalnų siena, o kitoj pusėj bedugnė ir ežeras – baisu žiūrėti.

Šveicarija garsi savo kalnais, tuneliais, šūriais ir laikrodžiais, o tada dar ir pasaulio "areopagu" Ženevoje. Tais laikais Tautų Sąjungos būstinėje susirinkę diplomatai daug kalbėdavo, bet mažai ką padarydavo. Bolševikai nepriklausė Tautų Sąjungai ir vadino ją "buržuaznaja govorilnia" (buržujų kalbykla). Lietuvą ten atstovavo daugiausiai prof. Voldemaras, kuris savo ilgomis kalbomis išpopuliarino Lietuvą ir savę patį.

1927 m. gruodžio 10 d. Ženevoje Pilsudskis ištiesė ranką Voldemarui, kuris pasakęs kad tarp Lietuvos ir Lenkijos nėra karo stovio. Tautų Sąjunga įkalbėjo pradėti tiesiogines derybas dėl santykių ir susisiekimo užmezgimo. Tokios derybos neseniai įvyko Karaliaučiuje (1928 m. kovo mėn.), bet pagrindiniais klausimais nesusitarta. Lenkai reikalavo atidaryti susisiekimui kai kurias geležinkelio linijas, bet Lietuvos atstovai nesutiko. Lietuvių delegacijai vadovavo Voldemaras.

Dar prieš Italijos sieną keleivių sudėtis pasikeitė – traukinį užplūdo italai, kurie tame kantone gyveno. Jie važiuoja į Milaną parduoti savo prekių, kurias vežasi krepšiuose, ir apsipirkti. Jų gyvumas, nesibaigiančios kalbos, juokas ir alasas sutrumpino kelionę. Su jais buvo linksma važiuoti.

Į Milaną traukinys atėjo naktį. Turėjau bėdos, kol suradau kambarį nakvynei. Naktį miestas labai poetiškai atrodė. Prisimenu baltą katedrą su šimtu bokštų ir gatves, grįstas kv. metro dydžio plytomis. Dabar šis miestas su dangoraižiais ir požeminiu yra moderniausias Italijoj.

Važiuojant į pietus nebebuvo tokių gražių vaizdų, nes lapuočiai vis mažėjo. Sekantis ilgesnis traukinio sustojimas – Firenze. Nežinojau, kad tai itališkas meno miesto Florencijos pavadinimas. Iš tolo žiūrint, tą miestą dominuoja aukštas keturkampis bokštas su kuoru viršuje ir didelia briaunuotu kupolu bažnyčia, panaši į Montrealio St. Joseph.

ROMOJE

Važiuojant iš Florencijos tolyn, sėdžiu vienas kupė ir skaitau italų žodyną, bet vienoj stotyje įlipo į traukinį jaunas kunigėlis Stefano Rossi, kuris atsisėdęs mane užkalbino. Jis mokėjo prancūziškai, tad lengvai susikalbėjom. Kai pasisakiau, kad važiuoju į Perugią ir greit persėsiu į kitą traukinį, jis mane atkalbėjo, esą, Romoje italų kalbą greičiau išmoksiu, negu ten, provincijos miestelyje. Jis man daug papasakojo apie Romą, Vatikaną, Mussolini ir apie ten gyvenančius "lituanus". Jis galėsiąs mane nuvesti pas lituanus, kur aš galiu veltui pagyventi iki surasiu butą. Jo paklausiau ir važiavom kartu į Romą.

Apylinkės darėsi vis skurdesnės, kalneliai apaugę sausais krūmokšliais, lapuočių medžių nematyti, visur išdžiūvę, karšta, tvanku. Jau iš tolo pasirodė tvyskantis saulėje baltų bažnyčių bestogių namų ir aukštų palocių miestas, beveik be medžių; panašus į orientalinį typą – tai Roma.

Išlipus iš traukinio stotyje, uniformuoti viešbučių tarnai, gidai, vertėjai griebia lagaminus, siūlydami savo patarnavimus ir kartodami: "ingleze, frančeze, tedesko".

Mane kunigėlis nuvedė pas "lituanus", kurių būstinė buvo netoli stoties. Eidamas su juo Romos gatvėmis, galvojau, ar mano malonusis palydovas neatiduos manęs į vienuolyną ... Įėjom į didelius namus, kur mus pasitiko kitas jaunas italas – kunigas ir įvedė mus į kambarį. Apsidairęs pamačiau ant sienos vysk. Matulevičiaus portretą ir kitokius lietuviškus paveikslus, iš ko supratau, kad čia gyvena lietuvis.

Mano palydovai taip greit kalbėjo tarpusavy itališkai, kad aš nieko nesupratau, išskyrus žodį "lituanus". Jie mane nuvedė į antrą aukštą, praėjom kelis posūkius koridoriuose ir įėjom į vieną tamsų kambarį, kur lovoje gulėjo ilgą barzdą iškišęs žmogus. Matyt jis sirgo.

Pasikalbėjęs itališkai su mano palydovais, jis pakėlė akis į mane ir sako: "Aha, žnačit vy litovec". Mane net juokas paėmė, kai at-

Eifelio bokštas Paryžiuje

LIETUVIŲ TAUTOS PROTEVIAI

(atkelta iš 9 psl.)

dinas įrodinėjo, kad žemaičiai Nemuną siekė tik tarp Nevėžio ir Dubysos, kad jų žemės vakaruose nepriėjo net iki Jūros upės. Kaip žinoma, Vytautas reikalavo visų žemių iki Baltijos jūros.

Ginčą dėl žemaičių buvusios teritorijos ribų po 1920 m. vėl pradėjo įvairūs mokslininkai. Kai G. Heinrich-Mortensen teigini, kad nadruviai ir skalviai buvo prūsai, lengvai priėmė K. Būga ir vėliau kai kurie kiti tyrinėtojai, G. ir H. Mortensenai ėmėsi įrodinėti žemaičius gyvenus tik nedideliame Žemaičių aukštumos plote. Tas plotas, kurį XIV a. pabaigoje žemaičiai gynė nuo kryžiuočių, pagal G. ir H. Mortensenus, visada tik ir buvęs žemaičių gyvenamas, XIV a. pabaigos ribos atitinkančios ir XIII a. vidurio ribas. Jos nusistovėjusios apie XII a. pabaigą, kai, pablogėjus klimatui, iš pajūrio ir Nemuno slėnio dauguma žmonių išsikėlę. Kryžiuočiai tas žemumų sritis radę menkai apgyventas ir lengvai jas paėmę. Jų nuomone, kryžiuočiai be pamato kaltinami už šių sričių nuniokojimą. Žemaičiai-lietuviai buvusių miškų teritorijoje vėl įsikūrę tik XV a. viduryje – antroje pusėje, kai "pagerėjo klimatas".

(pabaiga kitame nr.)

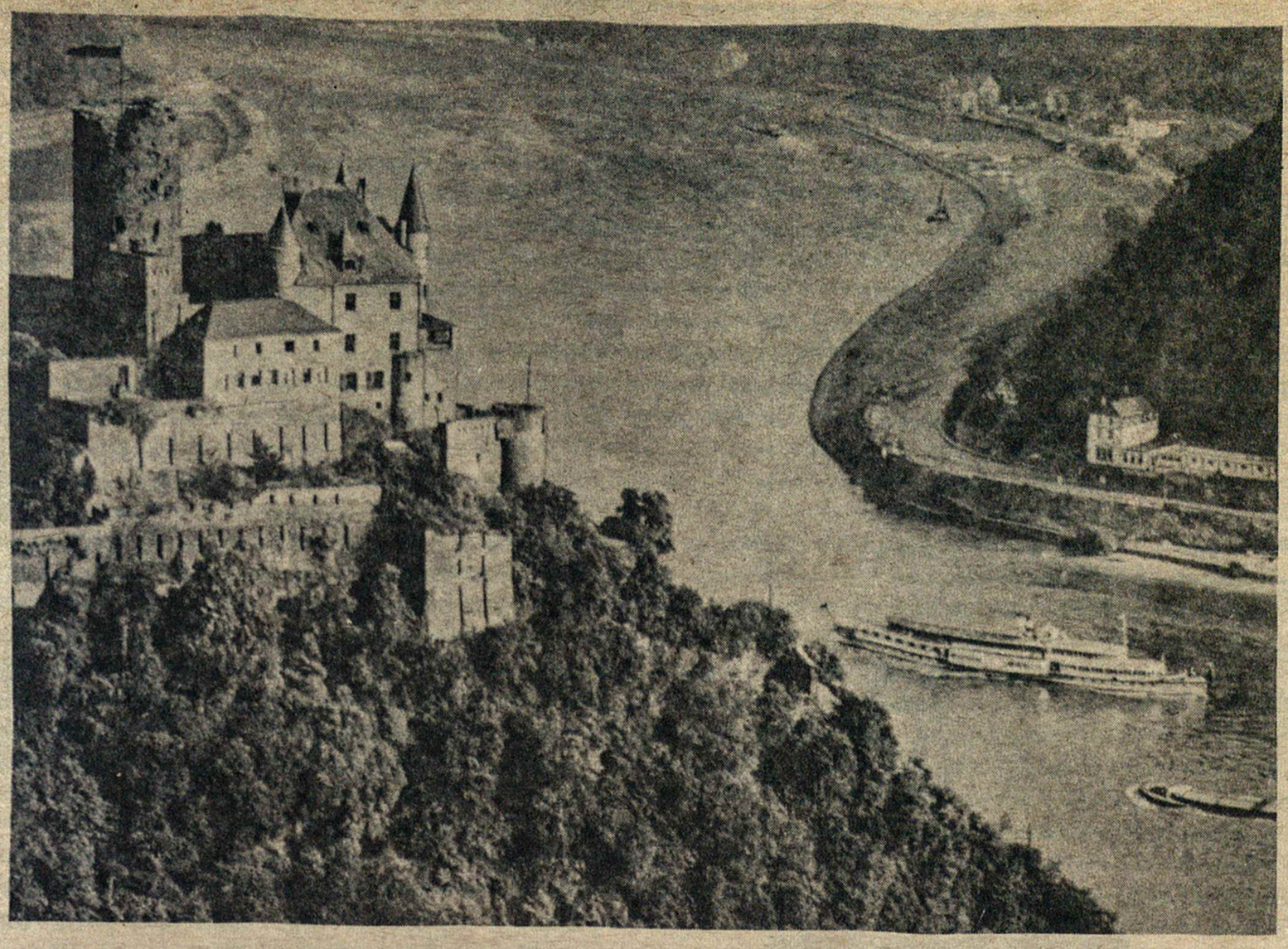

Reino slėnis

sakiau: "Da". Jis neklausė, ar aš suprantu rusiškai ir aiškino toliau: "Dielo takoje, naš general Bučys ujiechal v Australiju, jėvo komnata svobodna, jesli vam ugodno tak možete požyt poka on prijiedet" (Toks reikalas, mūsų generolas Bučys išvažiavo į Australiją, jo kambarys laisvas, jei jum patogu, pagyvenkit kol jis grįš). Pasakiau: "Spasibo", ir su palydovais išėjau. Dabar supratau viską. Čia buvo rytų apeigų marijonų lizdas, o tas barzdyla - Bučio padėjėjas. Adresas: via Ramni 39.

Jau buvo vakaras, o aš po kelionės pavargęs, tai tuoj atsiguliau. Mano palydovas išėjo, bet žadėjo rytoj ateiti – aprodyti man miestą.

Gulėdamas "generolo" lovoje, galvojau apie žmogaus gyvenimo didybę ir menkystę. Kiek tada žinojau, Pr. Bučys buvo didelis žmogus — Petrapilio dvasinės akademijos profesorius, Vilniaus Didžiojo Seimo prezidiumo narys, "Draugo" redaktorius Chicagoje, Lietuvos universiteto profesorius ir rektorius, o dabar, štai, be pastovios vietos, mažas kambarėlis Romoje ir betikslis bastymasis po pasaulį ...

Kitą rytą atėjusiam palydovui Rossi pasakiau, kad čia nepasiliksiu, nes čia per šventa vieta man gyventi. Jis sako: "Gerai, nuvesiu pas kitus lituanus, gal ten geriau patiks".

Keliaujant Romos gatvių labirintais, palydovui aprodant žymesnius pastatus, pastebėjau, kad kai kurie namai pažymėti didelėmis raidėmis S. P. Q. R. Klausiu, ką tai reiškia. Jis sako tai buvę Bažnyčios (Vatikano), o dabar miesto namai, raidės reiškia "Senatus, Populus Que Romanus".

Įėjęs į didelį keturių aukštų namą, kuriame buvo katalikų dienraščio redakcija ir bendrabutis, palydovas pristatė mane jaunam redaktoriui kaip lituaną ir prašė priimti mane ten gyventi. Redaktorius maloniai priėmė, aprodė bendrabutį, kuriame stovėjo apie 50 lovų, ir pasakė, kad galiu čia visą vasarą gyventi tol, kol grįš mokiniai iš atostogų. Paklausiau: "quanto costo?" (kiek kainuos?). Jis, rodydamas penkius pirštus, sako: "čink - vė liras" per savaitę. Tai beveik veltui.

Atsisveikinęs su maloniu palydovu Rossi, apsigyvenau tuščiame bendrabutyje vienas, kur išgyvenau mėnesį laiko. Atsimenu ir gatvės pavadinimą – via delli Etrusci. Tas bendrabutis buvo antrame aukšte. Keletą naktų negalėjau miegoti, nes labai šilta. Teko kas 15 min. plautis šaltu vandeniu. Be to, gatvėje italai, prisistatę staliukų, apsėdę geria per naktį vyną ir kelia didelį alasą.

Klausiau šeimininko redaktoriaus, kur čia gyvena tie lituanai, kuriuos man Rossi minėjo. Jis parodė į viršų, sako, rasi juos ant stogo. Užlipęs laiptais į pat viršų, radau keturius jaunus klierikus, kiti skaitė brevijorius. Pasikalbėjom trumpai lietuviškai, paklausiau, iš kur kilę ir išsiskyrėm.

POPIEŽIAUS NEMAČIAU

Vasaros metu šiauriečiui gyventi Romoje yra kankynė. Nepaprastas karštis, tvankumas, prakaitas ir akis plėšianti šviesa vargina žmogų. Su pavydu žiūriu į mundiruotus, persikryžiavusiais diržais policininkus, karabinierius ir fašistus, kuriems tas karštis, atrodo, nei šilta nei šalta. Norint pamatyti Romos įžimybes, tenka vaikščioti šlapiais marškiniais ir rankoj nešti švarką, nes daug kur vienmarškinių neįleidžia.

Šv. Petro bazilika ir Vatikanas gal bus svarbesni objektai, kuriuos katalikas norėtų pamatyti. Prieš baziliką esanti kolonados apsupta aikštė nėra jau tokia šventa ir švari, kaip paveikslai rodo. Prie pat didžiųjų laiptų stovi eilė vežikų, kurie laukia turistų, kiti susėdę italai kortuoja, o būrys vaikų žaidžia vaikydami karvelius.

Įėjus į baziliką, tenka apstulbti jos didingumu ir puošnumu – sunku tai aprašyti. Ji statyta per keletą šimtmečių, ir kiekviena epocha paliko savo žymes.

Į Vatikaną įėjimas iš kitos pusės. Prie vartų ir durų stovi senoviniais karių drabužiais apsirengę šveicarai. Nusipirkęs bilietą už porą lirų, gali išvaikščioti visą Vatikano muziejų, meno galerijas ir Capela Sixtiną, kurios sienos ir lubos išpieštos Michel Angelo ir Rafaelio paveikslais. Popiežiaus neteko pamatyti, nes jis atostogavo.

Išėjęs iš Vatikano, ėjau pagal Tiberio upę ir netoli St. Angelo pilies pamačiau keletą žmonių maudantis upėje. Nors Tiberio upės vanduo atrodė kaip pienu užbaltintas, bet maudytis buvo geras ir švarus. Vanduo atrodė balzganas dėl to, kad upės dugne baltas molis. Kitomis dienomis lankiau bažnyčias, kurių buvo apie 600, bet tik keletą žymesnių spėjau aplankyti. Prisimenu labai puošnią su daugybe marmuro kolonų Santa Maria Maggiare baziliką ir didingą Viktoro Emanuelio paminklą su fontanais, kurių pavėsyje slėpiaus nuo saulės. (Trevi fontano skulptūros yra meno šedevras). Romos imperijos didybės liudininkas – Koliziejus yra beveik miesto centre – asfaltuotų gatvių apsuptas lyg ir nesiderina su nauja civilizacija. Benito Mussolini sustiprino Koliziejų nuo sugriuvimo dideliais geležiniais varžtais ir plieno juostomis, tuom simboliškai stiprindamas Italijos imperiją, bet, kaip žinome, jo kurta imperija sugriuvo. Netoli Koliziejaus stovi keleta išlikusių triumfo arkų, kurių viena imperatoriaus Konstantino – trijų angų.

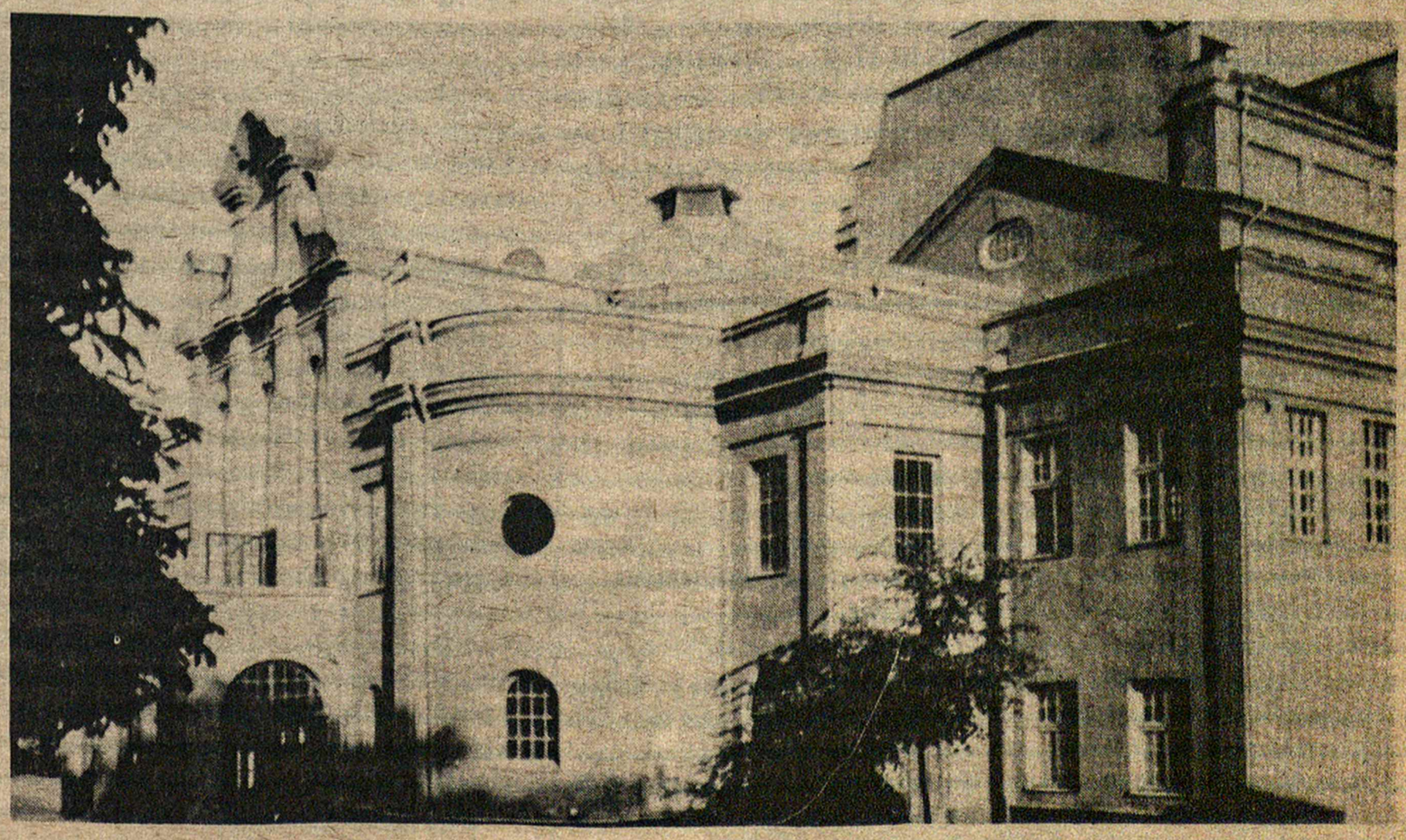

Kauno valstybinio teatro rūmai

london, ont.

PAMINĖTA
VASARIO 16-TOJI

Londono lietuviai šiemet Vasario 16 paminėjo sekmadienį, vasario 28 d., Colborne Community Centre salėje.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo PLB pirmininkas St. Barzdukas iš Clevelando. Minėjime dalyvavo Londono miesto burmistras McClure ir Kanados parlamento narys Judd J. Buchanan, kuris sveikinimus ir linkėjimus perdavė ir Kanados vyriausybės vardu. Burmistrui ir parlamento nariui PLB pirmininkas S. Barzdukas įteikė prisiminimui knygas "Lithuanians in Canada". Tai gražus leidinys apie Kanados lietuvius.

Meninę dalį pradėjo Londono lietuvių jaunimo sambūris Baltija, kuris subtiliai atliko kun. B. Pacevičiaus sudarytą deklamacijų, dainų ir tautinių šokių pynę — montažą "Nemunas".

Kulminacinis meninės dalies punktas buvo, kaip Londono "Free Press" dienraštis pažymėjo, solisto Vaclovo Verikaičio dainavimas ir jo vedamas Hamiltono mergaičių choras. Solistas Verikaitis kaip visados su giliu įsijautimu išpildė J. Naujelio, Kačanausko ir kitų lietuvių kompozitorių kūrinius ir susilaukė iš publikos labai gausių katučių.

Solisto Verikaičio vedamą chorą teko išgirsti pirmą kartą. Tai 50-ties mergaičių choras. Jo dainavimas labai išbalansuotas ir malonus kiekvienam klausytojui ir jo širdžiai. Nors tai dar labai jaunas choras ir savo krikštynas, kaip spaudoje skelbiama, turėsiąs tik šių metų kovo mėn. viduryje, bet malonu jau dabar pažymėti, kad geram kelyje yra dar vienas Kanados lietuvių jaunimo meninis vienetas ir todėl jam linkėtina saulėtos ateities. L. E-tas

MINĖJIMAS

Vasario 16 d. minėjimas Londone įvyko vasario 28 d. Išsamią paskaitą skaitė PLB valdybos pirm. Stasys Barzdukas. Meninę dalį atliko Hamiltono mergaičių choras ir vietinė Baltija. Po programos jaunimui buvo vaišės parapijos salėje.

TALKA
LONDONE

Londone lankėsi Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo Talka atstovai E. Sudikas ir E. Lengnikas.

Sutarta, kad Londone pradės veikti Talkos skyrius, kuris duos lietuviams piniginius patarnavimus. Skyriaus vedėjas yra Z. Zabulionis. Sveikintinas ir gražus įvykis.

LAUKIAMAS
GINTARAS

Londono "Baltija" kruopščiai rengiasi pavasario šokių vakarui. Šis šokių vakaras šiemet bus labai įdomus, nes programos išpildyti atvyksta visiems gerai žinomas Montrealio Gintaras. Todėl atvykę pamatys ir koncertą ir po to galės smagiai pasilinksminti.

Vakaras įvyks balandžio 17 d., puikioje Centennial salėje. Gera proga visiems susitikti Londone ir puikiai atsigavėti pirmą šeštadienį po šv. Velykų. B. A.

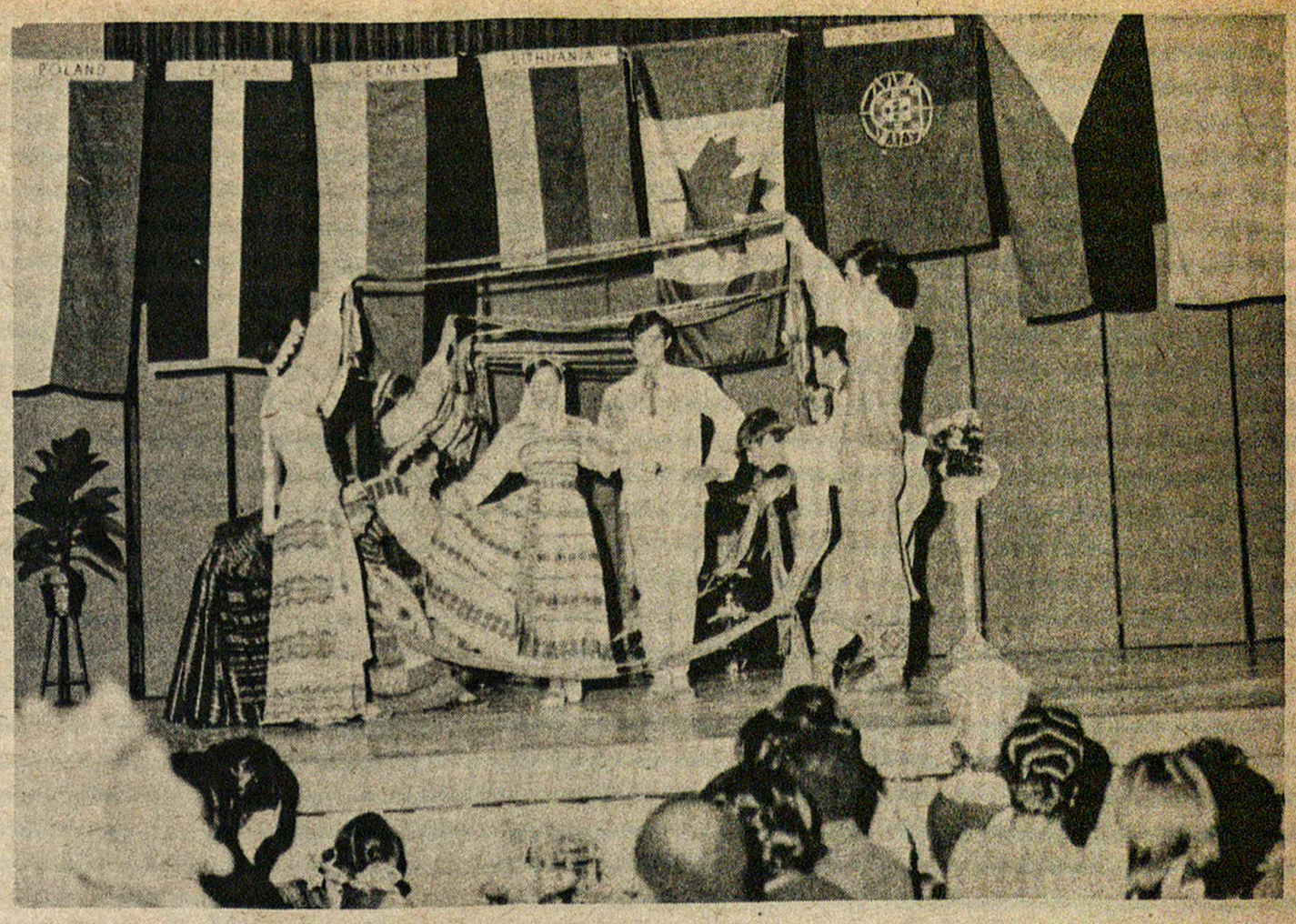

S. Kero nuotraukoje Londono Baltija tautybių festivalyje

toronto

VINCAS RASTENIS
TORONTĘ

Toronto Akademikų draugija kovo 20 d., 8 val. vak., Prisikėlimo parapijos muzikos studijoje rengia paskaitą.

Iš New Yorko atvyksiantis Vincas Rastenis kalbės apie politiką be valstybės.

Akademikai, studentai ir visuomenė kviečiama dalyvauti.

SEPTYNI MILIJONAI
LIETUVIŲ
BANKELIUOSE

Abu kolonijos kredito kooperatyvai — populiariai vadinami bankeliais — jau sušaukė metinius susirinkimus ir paskelbė 1970 metų apyskaitas, iš kurių aiškėja, jog lietuvių santaupos savose kredito įstaigose siekia arti septynių milijonų dolerių — Paramoje 3.950.000 dol.; Prisikėlime 2.900.000 dol. Santaupos abiejuose bankeliuose auga panašiu skaičiumi. Pernai Paramoje santaupos paaugo 500 tūkstančiais, Prisikėlime 380 tūks. dol.

Betgi ir prasiskolinta daugiau kaip penkiais milijonais, nors paskolos auga žymiai lėčiau už santaupas. Matyti, ir čia veikė visame krašte pasireiškiąs santūrumas išlaidoms.

Narių Paramoje yra 2.800, o Prisikėlime 2.050. Kiek iš viso torontiečių priklauso saviesiems bankeliams yra sunku nustatyti, nes daug kas yra nariais abejuose.

Garantijų, atsargos bei specialiuose fonduose Parama turi 84 tūkstančius, Prisikėlimas net 103 tūks. dol. Bet Parama galutinai likvidavo penkis metus slėgusį stambų Courtland Packers paskolos nuostolį.

Bankeliai suteikia pragyvenimą būreliui lietuvių tarnautojų. Jiems algų išmokėta 43 tūkstančiai, o rinkti valdybų, priežiūros ir paskolų

Ekskursijos į Lietuvą

AMERICAN TRAVEL SERVICE, vadovaujamas **Walter Rask - Rasčiausko,** organizuoja 1971 metų vasarą net 6 turistines grupes. Walter Rask jau 10 metų sėkmingai veža lietuvių grupes be jokių nesklandumų.
Atlanto pakraštyje, New Yorke, Bostone ir Philadelphijoj gyvenantieji lietuviai turi pasirinkimą net 4 grupių, prie kurių jie gali prisijungti New Yorke arba Montrealyje. Visos ekskursijos sustoja poilsio Romoje ir apžiūri gražųjį miestą keletą dienų..

TRIJŲ SAVAIČIŲ EKSKURSIJOS

Gegužės 27 d. iš New Yorko $780.00 asm. (2 kambaryje)
Liepos 19 d. iš New Yorko $861.00 asm. " "
Liepos 26 d. iš Montrealio $897.00 asm. " "
Gugpiūčio 9 d. iš Montrealio $856.00 asm. " "

Norintieji užsisakyti atskirą kambarį moka $75 daugiau.
Liepos 26 dienos ekskursija sustoja ne tik Romoje, bet ir Leningrade apžiūrėti šio seno ir garsaus miesto.
Kainos įskaito: kelionę, pilną maistą, viešbučius, ekskursijas miestų apžiūrėjimui, transportaciją iš aerodromo į viešbučius ir atgal. Visos grupės turės patyrusius vadovus, kurie rūpinsis visais reikalais kelionėje.

LIETUVOJE viešės net 11 dienų

(Vilniuje, Druskininkuose, Kaune ir Trakuose)
Norintieji prisijungti prašomi registruotis, nes dalyvių skaičius ribotas.
Mes sutvarkysime visus kelionei reikalingus dokumentus ir parūpinsime vizas.

Informacijų kelionės reikalais kreipkitės:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Telefonas: (312) 238-9787

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.

Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6½%
už vienų metų terminuotus indėlius	7%
ir virš $10.000 - 3 metams	7½%

Duodame:

asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	9%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $2.200.000

skirstymo komisijų nariai honoraro Paramoje gavo 5.800 dol., Prisikėlime 2.700 dol. Skirtumas honorare šiemet sumažėsiąs, nes Prisikėlimo bankelio sąmatoje numatyta jau 4.400 dol.; kai Paramoje padidėjimo nebūsią.

Bendru balansu Parama pernai perkopė 4 milijonus, o Prisikėlimas tris. Bankelių augimas, nors ir nespartus, vis dar nesustoja.

Dalį metinio pelno bankeliai visuomet paskiria lietuviškiems reikalams. Šiemet kolonijos organizacijos gavo 2.750 dol. Šeštadieninei mokyklai teko 1.400 dol. (800 iš Paramos, 600 iš Prisikėlimo), po šimtinę kiekvienas bankelis padalino Aušros ir Vyčio klubams, ateitininkams, skautams, Birbynės ansambliui, Gintaro tautinių šokių grupei. Atgimstančiam Varpo chorui Parama davė 150 dol., o Prisikėlimas — 50 dol.

Be to, Vasario 16 gimnazijai skirta 700 dol. (Parama 500, Prisikėlimas 200 dol.), Tautos fondui 350 dol. (200 ir 150). Parama dar davė 100 dol. Kanados Lietuvių fondui, Prisikėlimo bankelis sušelpė saleziečių centrą Romoje ir KLB Šalpos fondą po 50 dol.

Kaipo parapijinė organizacija, Prisikėlimo bankelis paskyrė 900 dol. savai parapijai ir 300 dol. su ja artimai susirišusioms NP seserims.

Nors bankeliai ar bent jų valdybos yra skirtingų visuomeninių nuotaikų, yra gerai, kad pelnas padalintas be diskriminacijos vienom ar kitom grupėm. Tiktai ar kitąmet nereikėtų kiek pasukti ir Bendruomenės apylinkės valdybai, kuriai visad sunkiai sekasi su lėšomis, o darbų turi daug.

Jau nebereikia aiškinti lietuviškų bankelių naudos tautiečiams, pagelbstint finansiniuose dalykuose. O paveikiai remiant lietuviškus reikalus, jie bent dar šiuo metu yra reikšmingesni už Kanados Lietuvių fondą.

Aišku, tobulėjimui ribų nėra, ypač kai to įkandžiai, atrodo, ir nesiekiama. Galima pasigesti ne tik platesnės vaizduotės, bet ir pastebimų pastangų išsemti bankelių veiklos potencialą. Tai greičiausiai dėl neberangumo valdomuose organuose įsisėdėjusių žmonių. O naujų nelabai įleidžiama. a.

ATOSTOGOS
MIAMI

Miami, Floridoje, atostogauja visa eilė torontiškių — Kaunaitis, Šernai, Šlekai, Lukienė, Aperavičienė, Sergautis ir kt.

NL bendradarbis P. Lelis taip pat atostogauja Miami ir redakcijai atsiuntė savo sveikinimus.

st.catharines

VASARIO 16
MINĖJIMAS

Atvykusių į Vasario 16 minėjimą šiemet laukė tikras siurprizas: pilna salė tautiniais drabužiais ir skautiškom uniformom jaunimo, pasiruošusio išpildyti minėjimo programą. Tai pirmas toks atsitikimas Niagaros pusiasalyje. Dvi tautinių šokėjų grupės, visa eilė pranešėjų, eilėraštininkų, net buvo viena gabi, jauna solo dainininkė. Trijų intensyvaus pasiruošimo mėnesių darbas davė pasigėrėtinus rezultatus. Salė plojo kiek galėjo, prašė šokius pakartoti, šokėjai irgi buvo patenkinti savo pasisekimu.

Jaunimas surinktas iš viso Niagaros pusiasalio, įskaitant ir Bufalo. Su jaunimu kartu atvyko ir tėvai. Dalyvavo Welando apylinkės valdyba, taip pat žuvautojų bei medžiotojų valdyba. Buvo keli svečiai net iš Toronto. Žodžiu, įspūdis yra labai puikus. Šitaip dirbant, vargu kuris tautietis išliks neįtrauktas į darbą, vargu kuris jaunuolis, jaunuolė dings mūsų tautai.

Programa prasidėjo iškilmingu vėliavų įnešimu į salę. Gilią prasme ir labai aktualią paskaitą pasakė jaunosios kartos atstovas Gediminas Breichmanas. Ypač užbaiga buvo jautri, paskaitant žodžius, pasakytus pavergtos Lietuvos rezistencinio judėjimo. Paskaitininkas buvo palydėtas ilgais audringais plojimais.

Programai pasibaigus tapo pagerbti to judėjimo vadovai Stasė Zubrickienė, Jeronimas ir Kostas Bėliūnai, taip pat Petras Balsas, kurį jaunimas scenoje pavadino "mūsų angelas sargas". Kor.

PADĖKA

Vasario 20 d., minint Lietuvos Nepriklausomybės šventę, reiškiame padėką Juvenaliui Liaubai, OFM, už invokaciją, Gediminui Breichmanui iš Hamiltono už paskaitą, meno vadovams Stasei Zubrickienei ir Jeronimui Bieliūnui, Nijolei Gverzdytei už perskaitymą rezoliucijos, už paaukavimą loterijai staliukų Niagara Falls moterų klubui ir pirm. Z. Ulbinienei, Juozui Paukščiui ir Juozui Girevičiui, už paruošimą vaišių V. Žemaitienei, Ir. Baronienei ir E. Jesevičienei, prie baro dirbusiems P. Dauginui, K. Vilbikaičiui, K. Bogušiui, Juozui Grigui; Z. Jokuboniui už suorganizavimą vėliavų minėjime ir per pamaldas, už staliukų loterijos bilietų išplatinimą D. Dauginienei ir P. Baronui.

Visiems bet kokiu darbų prisidėjusiems ir dalyviams minėjime — ačiū.

Bendruomenės valdyba

sudbury

VASARIO 16
MINĖJIMAS

Sudburio lietuviai Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 53 metines minėjo vasario 16 d. Christ the King bažnyčioje pamaldomis. Prie altoriaus buvo Kanados ir Lietuvos vėliavos, jas asistavo Ed. Šviežikas, Ged. Lumbis, Ald. Kručaitė, Angelė Kručaitė, Magdutė Stepšytė ir Vilija Remeikytė. Visus jaudino tai dienai pritaikytas kun. A. Sabo pamokslas. Bažnyčioje padaryta rinkliava Tautos fondui — mirusiam prel. Krupavičiui pagerbti. Aukų surinkta 60 dol. ir pasiųsta Tautos fondo atstovybei Kanadoje.

Vasario 27 d. Lietuvos nepriklausomybės minėjime ukrainiečių salėje dalyvavo apie 100 tautiečių. Daugumas pabūgo blogo oro, o gal dėl kitų pasireiškiančių priežasčių nedalyvavo.

Minėjimą pradėjo LB valdybos pirmininkas Juozas Bataitis, pakviesdamas dalyvius sugiedoti Tautos himną ir pakviesdamas paskaitininką. Politinėmis temomis paskaitą skaitė Juozas Staškus. Meninę programą išpildė buv. Gyvataro auklėtinės mok. Silvijos Martinkutės paruošta jaunimo šokėjų grupė. Pašoko keletą šokių ir pasakė eilėraščių. Danguolės Remeikytės paruoštos 5 mergaitės iš tos pačios šokių grupės padainavo keletą tautinių dainelių. Viskas atlikta pasigėrėtinai. Mažam

(keliama į 14 psl.)

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu.

Dovanos be muito: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse.

Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALŪZA

BELLE
CHRYSLER PLYMOUTH INC.
1400 LABELLE BLVD. LAVAL, QUE.

Alfonsas Scerba

Lietuvis atstovas, per kurį galima įsigyti naują ar naudotą automobilį su garantija iki 5-rių metų.

* * *

VALIANT
DUSTER
BARACUDA
SATELLITE
SIMCA

TEL. **681-1641**

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA	IMA
5½% už depozitus	8% už asm. paskolas
6% už šėrus (numatoma)	
6½% už 1 m. term. dep.	8½% už mortgičius
7% už 2 m. term. dep.	

Kapitalas virš keturių milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

sudbury

(atkelta iš 13 psl.)

skaičiui lietuvių dalyvaujant, minėjimas buvo kuklus, bet visus jungiantis tautinėje dvasioje, į tolimus politinius vandenis neplaukiantis. Iš svečių dalyvavo Joana Budnikienė iš Hamiltono, latvių, estų ir ukrainiečių atstovai. Po programos vyko linksmi šokiai.

Loterijoje laimė nusišypsojo Petrui Juteliui, Povilui Liutkui ir Valiui Bružui.

PAGERBIMAS

Mok. Silvijai Martinkutei, jaunimo šokių grupės vadovei, kovo 4 d., jos gimtadienio proga, J. A. Kručų namuose buvo suruoštas pagerbimas. Su Silvija dalyvavo jos mamytė iš Hamiltono ir jos gera draugė iš Sudburio. Pagerbimą ruošė A. Kručienė, E. Šviežikienė, B. Stankuvienė, E. Tolvaišienė ir jaunimo šokių grupės atstovės.

GRUPĖS SUDĖTIS

Jaunimo šokių grupės narių sudėtis: vadovė Silvija Martinkutė, šokėjai A. Kručaitė, G. Poderytė, M. Stepšytė, V. Remeikytė, R. Kusinskytė, Ang. Kručaitė, L. Šviežikaitė, T. Stankutė, V. Stepšys, P. Tolvaiša, A. Stepšytė, J. Tolvaišaitė, G. Staškus, A. Albrechtaitė, K. Račinskaitė, K. Albrechtaitė, R. Čebatorytė, J. Laucitūtė, S. Ragauskaitė.

Grupė dar neturi vardo, bet jau yra pasiūlymų ją pavadinti "Žibuoklės", "Tulpės", "Atžalynas", "Aušra" ir kt. Kada jie pasirinks vardą, bus daromos "krikštynos". Be Silvijos Martinkutės, grupės organizaciniame darbe labai daug padeda kun. A. Sabas. Šiam gražiam meniškam vienetui LB valdyba yra pažadėjusi globą ir paramą.

J. Kr.

Kazimierinių vakare skambina Aida Norkeliūnaitė

montreal

KAZIMIERINĖS

Tradicinis Kazimierinių vakaras praeitą šeštadienį sutraukė pilną Šv. Kaz. parapijos salę žmonių. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius susirinkusiuosius pasveikino ir vakarą pravesti pakvietė par. kom. pirm. K. Rašytinį.

Programos staigmena buvo jaunoji pianistė Aida Norkeliūnaitė, paskambinusi keletą kūrinių. Šeimininkės svečius gražiai pavaišino, o gera muzika susirinkusius skatino šokiams.

pr. p.

LITO SUSIRINKIMAS

Šeštadienį, kovo 13 d., AV salėje įvykusiame metiniame Montrealio liet. kredito kooperatyvo Lito susirinkime dalyvavo 186 nariai.

Susirinkimas priėmė valdybos pranešimus ir į valdybą išrinko J. Bernotą ir P. Vaupšą, į rev. komisiją — J. Šiaučiulį, į kredito komisiją — V. Šipelį.

Platesnį aprašymą spausdinsime kitą savaitę.

LIETUVIS STIPENDININKAS

Montrealio Loyolos kolegijos istorijos studentas Arūnas Ališauskas išlaikė konkursinius egzaminus ir laimėjo Woodrow Wilson stipendiją.

Stipendijoms gauti kandidatavo 9.900 JAV ir Kanados studentų, kuriems buvo taikomi labai griežti atrankos egzaminai. Didelio akademinio prestižo stipendija buvo paskirta 305 kandidatams, jų tarpe 50 kanadiečių.

ŽUDYNĖS MONTREALYJE

Praeitą savaitę rytinio Montrealio "Casa Loma" naktiniame klube buvo nušauti trys vyrai. Policija nurodo, kad tai gangsterių tarpusavio nesantaikos padarinys.

LITAS ARTI TRIJŲ MILIJONŲ

Per praeitą mėnesį Litas paaugo 78.000 dol., daugiausia terminuotų indėlių ir taupomosiose sąskaitose. Svarbiausios pozicijos aktyve: nekilnojamo turto paskolos 1.846.936 dol., asmeninės paskolos 422.944 dol., vertybiniai popieriai 196.344 dol. ir terminuoti indėliai banke 75.000 dol. ir knygoje 75.000 dol. Pasyve: šerai 6.965 dol., taupomosios sąskaitos 1.383.844 dol., einamosios sąskaitos 480.466 dol., terminuoti indėliai 752.130 dol., atsargos fondas 44.871 dol. ir pelnas 23.215 dol.

Litas buvo priverstas sumažinti palūkanas už terminuotus indėlius nuo 7 nuoš. į 6,25 nuoš. už vienus metus, ir nuo 7,5 nuoš. į 6,75 nuoš. už du metu. Tačiau ir tokios Lito palūkanos vis dar yra žymiai aukštesnės už bankų ir Trust kompanijų dabar mokamas palūkanas.

Nepakeistos liko taupomųjų (6 nuoš.) ir einamųjų (5 nuoš.) sąskaitų palūkanos, nors bankai jas jau sumažino iki 4,5 nuoš. už "true savings" ir 3 nuoš. už "savings" sąskaitas.

Litas taip pat sumažino palūkanas už paskolas: asmenines nuo 8,75 nuoš. į 8,5 nuoš., komercinius pirmuosius morgičius nuo 9,5 nuoš. į 9 nuoš. ir investacines paskolas nuo 9,5 nuoš. į 9 nuoš. Už rezidencinius morgičius palūkanos liko nepakeistos — 8,75 nuoš.

Verta paminėti, kad priedu Litas apmoka gyvybės apdraudos premiją iki 2.000 dol. taupomųjų sąskaitos sumos ir iki 10.000 dol. paskolų sumos.

Litas šiuo metu turi laisvų pinigų, todėl gera

Dr. E. Andrukaitis
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampas St. André)
TEL. 522-7236.

Dr. V. Giriunienė
Dantų gydytoja
6230 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
Tel.: 255-3538

Dr. A.O. Jaugelienė
Dantų gydytoja
1430 Guy St. pirmas aukštas, 11-12 kambarys
Tel. 932-6662, namų 737-9681.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 St. CATHERINE Street W., Room 609
Tel. 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C).
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-3275
Suite 215, Montreal 109, Que.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building. Suite 2001.
Tel. 866-1359.

ADVOKATAS
R.J. Išganaitis, BA, BCL
BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 128.
Tel: 842-1126, namų 674-7033

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS
B.K. Schneider, BA, BCL
DORCHESTER TOWERS
555 DORCHESTER BLVD W
Suite 1616
PHONE 871-1224
RES. 486-3361
MONTREAL 128, QUE.

proga Lito nariams perkelti savo nekilnojamo turto paskolas iš kitų kompanijų, kadangi Lito imamos palūkanos yra žymiai mažesnės kaip bet kur kitur. p. r.

SAVINIEKA IR SAVIGARBA

Kun. dr. F. Jucevičiaus knyga "Tauta mito ir tikrovės žaisme", be abejo, yra kontroversinė. Apie autoriaus knygoje iškeliamas tezes iš tikrųjų gali būti įvairių nuomonių, ir jos išryškėjo kovo 7 d. Montrealyje įvykusiame knygos pristatyme.

Knygos turinį ir pagrindines mintis susirinkusiesiems apibūdino dr. Ilona Gražytė, kurios referatas buvo ištisai spausdintas praeitame NL numeryje. Kaip pati pranešėja diskusijų metu pabrėžė, savo tekstu ji nesistengė knygos recenzuoti ar kritiškai vertinti autoriaus keliamas mintis, nes ne visoms ji ir pati pritarianti, bet tik glaustai apibūdinti knygos turinį ir išryškinti svarbiausias autoriaus tezes.

Jonui Lukoševičiui pirmininkaujant, diskusijų metu išryškėjo, kad daugeliui semantinių sunkumų sukėlė knygoje naudojamas "mito" žodis. Nors pats autorius, dr. Ilona Gražytė ir kiti pakartotinai aiškino, kad žodis "mitas" iš tiesų yra daugiareikšmis ir kad kun. dr. F. Jucevičius tą žodį vartoja specifine iš pačios knygos konteksto išplaukiančia prasme, daugelis, atrodo, iš tikrųjų nepagavo "mito" prasmės taip, kaip tą žodį vartoja pats autorius, o jam priskiria maždaug mitologinę, o tuo pačiu ir menkinamąją prasmę.

Šitoks semantinis nesusikalbėjimas išryškėjo ne tik knygos pristatymo vakaro diskusijoje, tai buvo ryšku ir seniau spaudoje, kai buvo samprotaujama apie kun. dr. F. Jucevičiaus straipsnius pariodikoje, kurių pagrindu ir aptariamoji knyga yra parašyta. Nuostabiausia, gal būt, buvo, kai iš tiesų įžvalgaus erudito ir intelektualo redaguojame "Aidų" žurnale kun. dr. F. Jucevičiaus knyga buvo trumpai drūtai pavadinta "tautine savinieka". Bent šio apžvalgininko nuomone, autoriaus išeities taškas kaip tik buvo netgi labai pabrėžta tautinė savigarba, nors toli gražu ne visi autoriaus teiginiai visiškai įtikina ir, tur būt, ne visi jo išvedžiojimai atlaikytų kietą logišką kritiką.

Diskusijoje prie esminių autoriaus tezių nagrinėjimo, deja, ir nebuvo prieita, vis pakartotinai grįžtant prie aiškinimosi, ką iš tikrųjų reiškia tie Jucevičiaus "mitai". Pavyzdžiu šiuo atveju galėtų būti ir V. Kudžmos diskusijų metu pareikštos kritiškos mintys. Nurodydamas į knygos vietą, kurioje buvo kritiškai iškeltas nepriklausomojoje Lietuvoje puoselėtas vado mitas, paaiškinant, kad "vadas, atseit, prezidentas, pirmasis šoko gelbėtis iš skęstančio laivo", V. Kudžma priminė, kad paskutinysis Lietuvos respublikos prezidentas, iš istorinės perspektyvos žiūrint, kitos išeities nė neturėjęs, kaip pasitraukti į užsienius. Šita nuoroda, tur būt, buvo visiškai teisinga ir pagrįsta, bet ji knygos autoriaus tezėm iš tikrųjų visiškai neprieštaravo. Politinės tikrovės rėmuose prezidento pasitraukimas, tur būt, buvo visiškai suprantamas ir pateisinamas, bet jis nesiderino su eile metų puoselėtu romantišku vado mitu. Tuo autorius kaip tik norėjo išryškinti, kad sudogmatinti mitai tautai dažnai gali trukdyti tikroviškai įvertinti gyvenamąjį momentą ir gyvenimiškai prieiti teisingiausių sprendimų.

Rekordiniai sniego krituliai ir pūga ne vieną montrealietį, matyt, sutrukdė į knygos pristatymą atvykti, bet ateitininkų sendraugių ruoštas renginys praėjo iš tiesų kultūringoje ir malonioje nuotaikoje. rem

ATLEIDIMAI

Montrealio bendrovė United Aircraft savo tarnautojams 6 nuoš. sumažino atlyginimus. Be to, pastaruoju metu atleido 133 darbininkus.

Gamyklos vadovybė pareiškė, kad šitos priemonės buvo neišvengiamos dėl užsakymų stokos ir nežiūrint to, kad Kvebeko vyriausybė bendrovei paskyrė 5 mil. dol. subsidiją.

Kita Montrealio aviacijos bendrovė Canadair taip pat atleidinėja darbininkus, jų tarpe ir nemaža lietuvių.

VIEŠNIA IŠ LIETUVOS

M. Mikalauskienė iš Kauno atvykusi Montrealin pas seserį Teofilę ir A. Smitus. Viešnia žada svečiuotis keletą mėnesių.

IŠVYKO Į FLORIDĄ

K. Jokubauskienė, E. Kličienė ir Čekaitienė šią savaitę išvyko į Miami, Floridą. Jokubauskienė jau 14-tą žiemą ten atostogauja.

SĖKMINGAS ATSTOVAS

Petras Žukauskas, montrealiečiams žinomas kaip Schenley firmos degtinės ir likerio pardavimo atstovas, šiais metais NL spaudos baliui patarnavo, pristatydamas gėrimus ir be to, padovanojo loterijai 2 bonkas.

W. Rask-Rasčiauskas, žinomas Chicagos kelionių agentas, kuris ir šįmet organizuoja ekskursijas į Lietuvą.

PASVEIKO

Kazys Lukošius vasaros metu automobiliu važiuodamas sunkiai buvo sužeistas. 6 mėnesius išgulėjęs ligoninėje, jau yra pasveikęs.

SUSIŽIEDAVO

Linda Miliūtė, E. Kličienės iš Verduno duktė, susižiedavo su Gary Royea.

Vestuvės įvyks rugsėjo mėn.

AR JAU APMOKĖJOTE PTENUMERATĄ? RAGINIMUS SIŲSTI IR GAUTI NEMALONU!

STATO MURMANSKUI

Klaipėdoje veikianti laivų statykla "Baltija" sausio mėn. į vandenį nuleido Murmansko žvejų užsakytą laivą "Grad" ir iki metų pabaigos numato Murmanskui pastatyti dar keletą žvejybos tralerių.

KONKURSAS

Lietuvių Foto archyvas skelbia 1971 m. nuotraukų ir skaidrių konkursą.

Pirmoji 100 dol. premija už geriausią juoda-balta nuotrauką arba skaidrę. II už spalvotą skaidrę — 50 dol. vertės paskolos Lakštas. III premija už spalvotą skaidrę 25 dol. vertės daiktų. II premija už juoda-balta nuotrauką — 50 dol. vertės paskolos lakštas. III premija už juoda-balta nuotrauką 25 dol. vertės daiktų.

Sekantys trys paminėti kūriniai abejose grupėse bus taip pat apdovanoti.

Konkurse gali dalyvauti visi lietuvių kilmės asmenys.

Platesnes informacijas ir konkurso taisykles galima gauti pas konkurso vedėją John G. Evans, jr., 6845 S. Western Avenue, Chicago, Ill. 60636, JAV.

BAIGIAMAS SPAUSDINTI

K. Ališausko stambaus veikalo "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės" I t., redaguotas Prano Čepėno, jau įpusėtas spausdinti. Knygoje aprašoma Lietuvos kariuomenės ir valstybės organizavimas, kovos su bolševikais ir bermontininkais. Knygoje bus ir fotografijų, o kautynių aprašymai pailiustruojami brėžiniais. Kietais viršeliais knygos kaina 12 dolerių.

Iš anksto užsisakydami ir sumokėdami už ją 12 dolerių, palengvinsite autoriui ją išleisti. Knygos leidimo rėmėjai, paaukoję ne mažiau kaip 25 dolerius ir knygos mecenatai, paaukoję ne mažiau kaip 200 dolerių, bus su dėkingumu autoriaus paskelbti knygos pabaigoje.

Pinigus ir užsakymus prašome siųsti: K. Ališauskas, 7312 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629

Income Tax

PRANAS TAUTKUS,
(buves mokytojas)
turi daug prityrimo užpildyti įvairias INCOME TAX blankas. Kreiptis asmeniškai arba telefonu skambinti tiktai šiomis dienomis ir valandomis:

ŠEŠTADIENIAIS nuo 1 iki 5 val. p.p. T. Laurinaičio Photo Studio, 1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.
Tel: 524-0209 arba 525-8971

SEKMADIENIAIS nuo 1 iki 5 val. p.p. Ant. Matulio bute, 7686 Edward St., La Salle.
Tel. 366-3805.

Be to, jis užpildo pensijų ir emigracijos blankas.

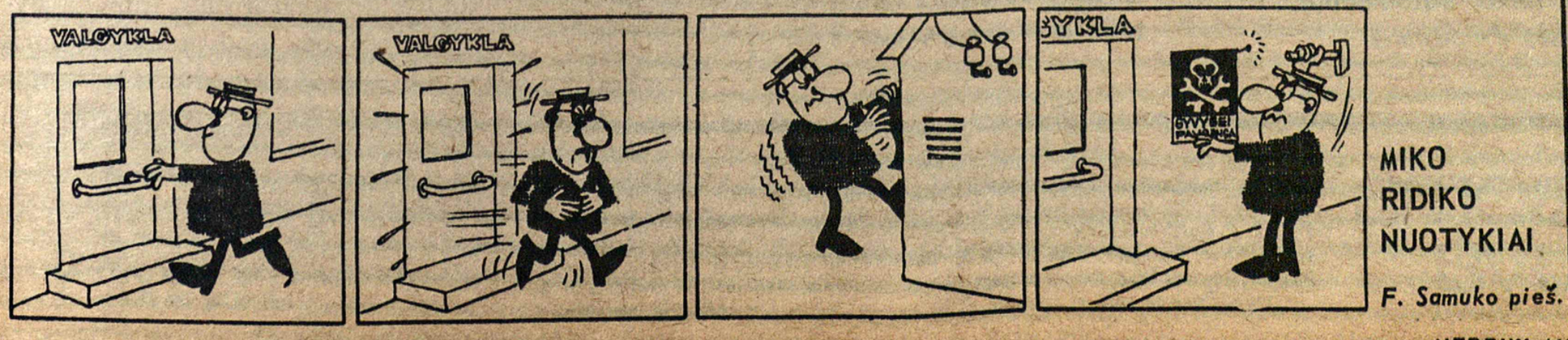

MIKO RIDIKO NUOTYKIAI

F. Samuko pieš.

KRONIKA

KLF NAUJI
NARIAI IR ĮNAŠAI

417. Antanaitis, Izidorius — 100 dol., 418. Stundžia, Kazys — 100 dol., 419. Raščius, Antanas — 100 dol., 420. Ališauskienė, Elena — 100 dol., Pareigis, Alfonsas — 50 dol.

Savo įnašus papildė: 245. Alf. Skrebūnas, Toronto, iki 200 dol., 266. plk. P. Traškevičiaus atm. 700 dol., 279. Geležinis Vilkas, Sudb., 150 dol., 24. KLB Delhi apyl. vald. 520 dol., 107. North Silva Ltd., Tor., 600 dol., 48. Kr. koop. Parama 700 dol.

BOKSININKAS
TV EKRANE

Praeitais metais iš Floridos į Los Angeles atvykęs Jonas Žemaitis sudarė sutartį (net 35 tūkst. dol. sumai) boksuotis Olympic auditorijoje, iš kur bokso rungtynės transliuojamos televizijoje.

Jono Žemaičio (Žiemos) profesinis boksininko vardas bus Ragas. Savo sportinę karjerą pradėjęs Anglijoje, Ragas kovos gaidžio svoryje. Pirmas viešas susirėmimas įvyks kovo 17 d. Tam Ragas ištvermingai ruošiasi: šokinėja per virvutę, daužo maišą, stengiasi netekti 10 svarų.

Neseniai J. Žemaičio pastangomis buvo įsteigtas Gladijatorių sporto klubas. Už suaukotus pinigus įsigytos reikalingiausios priemonės bokso treniruotei. Jaunimas noriai dalyvauja. Žemaičio nuomone, kai kurie berniukai turi puikią koordinaciją ir galės tapti olimpiniais čempijonais ir pasirodyti Montrealyje 1976 m. pv

MINĖJIMAS
ROMOJE

Romos lietuviai iškilmingai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę Lietuvos namuose, prie Šv. Kazimiero kolegijos. Šv. Mišias aukojo artimas popiežiaus bendradarbis vysk. Paulius Marcinkus. Pamokslą pasakė žymus lietuvių bičiulis kardinolas Samore. Jis, tarp kitko, pažymėjo, kad Vasario 16 jungia užsienio lietuvius su tautiečiais tėvynėje. Lietuvos draugai reiškia lietuviams solidarumą.

Salėje susirinkusiems dalyviams kalbą pasakė Lietuvos atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis, jr. Jis visų lietuvių vardu padėkojo kardinolui Samore už nuolat rodomą palankumą Lietuvai.

1971 m. NL spaudos baliuje. T. Laurinaičio nuotraukoje baliaus karalaitė su princesėmis tarp iš jaunimo sudarytos rinkimų komisijos. Kairėje stovi programos vedėjas J. Šiaučiulis, dešinėje – NL spaudos bendrovės valdybos pirm. L. Girinis-Norvaiša.

Neprasilenksime su tiesa, sakydami, kad visose srityse mes esame pasiekę rezultatų, kuriais galime didžiuotis, toliau pažymėjo Stasys Lozoraitis jr. Mūsų jėgos nesusilpnėjo, mūsų balsas pasaulyje pasiliko tvirtas. Šiandien esame stipresni, negu buvom vakar. Mes esame įsitikinę, kad kovodami už savo tautos teises, mes dalyvaujame teisingesnio pasaulio ir pažangesnės tarptautinės visuomenės kūrime. Štai kodėl, esame tikri, kad drauge su visais geros valios žmonėmis, mes kovojame už visos žmonijos pažangą. Ši pažanga gali būt sulėtinta, bet niekuomet negali būt sustabdyta.

PUTINO
PLOKŠTELĖ

Okup. Lietuvoje pernai išleista plokštelė, skirta Putino poezijai, Tai ištraukos su Putino trumpomis pastabomis iš autorinio V. Mykolaičio-Putino vakaro, įvykusio Vilniuje, rašytojų klube, 1962 m. vasario 2 d.

PARAGINKITE IR SAVO KAIMYNUS SKAITYTI NEPRIKLAUSOMĄJĄ!

D.L.K. VYTAUTO KLUBAS KVIEČIA VISUS Į TRADICINĘ JUOZŲ IR JUZIŲ PAGERBIMO

vakarienę,

kuri įvyks kovo (March) 20 d., šeštadienį, 7 val. vak., klube, 2161 St. Catherine Street E.

Įėjimas 3.50 dol.

Karšta vakarienė su alum, baras su įvairiais gėrimais.

Geras orkestras ir šokiai iki 2 val. ryto.

Rengėjai

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti QUEBEC'O ir ONTARIO provincijose
3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 — 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija
1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomąsias s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.75%
Term. ind. 1 metams	6.25%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	6.75%	Investacines	nuo 9.0% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.
Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.

Kasos valandos: 1465 De Steve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545: dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

nepriklausoma lietuva

Nepriklausoma Lietuva is published weekly by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, La Salle 690, P.Q. R.E. Maziliauskas, Editor. F.P. Paukstaitis, Bus. Manager. Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, P.Q.

Bendradarbiu ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos ir leidėju nuomonei. Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos nuožiūra. Neišspausdinti rankraščiai autoriams grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį leidykla ir redakcija neatsako.

Metinė prenumerata Kanadoje $7.50, visur kitur $8.00. Atskiras numeris 25¢. Rėmėjo prenumerata $12.00. Adreso pakeitimas 25¢.

Redakcijos ir administracijos adresas:
7722 GEORGE STREET, LA SALLE 690, P.Q.
Tel. (514) 366 6220